

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera

**Školení řidičů přepravujících nebezpečné věci
dle ADR a návrhy na změny**

Tomáš Kadleček

Bakalářská práce

2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš KADLEČEK**
Studijní program: **B3709 Dopravní technologie a spoje**
Studijní obor: **Technologie a řízení dopravy-Technologie a řízení dopravních systémů**
Název tématu: **Školení řidičů přepravujících nebezpečné věci dle ADR a návrhy na změny**
Zadávací katedra: **Katedra technologie a řízení dopravy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Charakteristika silniční přepravy nebezpečných věcí a její rizika
2. Analýza současného stavu školení řidičů přepravujících nebezpečné věci
3. Návrhy na změny školení a na zvýšení bezpečnosti v souvislosti se školením řidičů

Závěr

Rozsah grafických prací: 2-3
Rozsah pracovní zprávy: 30-40
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- (1) Evropská dohoda o silniční přepravě nebezpečných věcí,
http://www.mdcr.cz/cs/Silnicni_doprava/Nakladni_doprava/adr/
- (2) BROŽOVÁ, P.: Rizika související s přepravou nebezpečných věcí v silniční dopravě, článek Perner's Contacts 7/2008
- (3) Odborná zpráva "Přeprava nebezpečných věcí", Centrum dopravního výzkumu, Brno, 2003

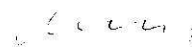
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Brožová**
Katedra technologie a řízení dopravy

Datum zadání bakalářské práce: **1. února 2010**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. května 2010**

prof. Ing. Bohumil Culek, CSc.
děkan

L.S.

prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 1. února 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladu, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 31.5.2010

Tomáš Kadlec

ANOTACE

Tato práce se zabývá charakteristikou přepravy nebezpečných věcí po silnici podle mezinárodní Dohody ADR. Zahrnuje všechny potřebné informace, které jsou důležité pro tuto přepravu se kterými by měl být seznámen každý, kdo se na přepravě nebezpečných věcí podílí. Dále jsou zde také začleněny i požadavky na školení řidičů a všech osob, které se účastní na této přepravě.

KLÍČOVÁ SLOVA

Dohoda ADR, nebezpečné věci, přeprava ADR, školení bezpečnostních poradců, školení řidičů, vozidla ADR.

TITLE

Training of Drivers Carrying Dangerous Goods under ADR and Proposals for Changes

ANNOTATION

This work deals with the characteristics of the transport of dangerous goods by road under the Agreement ADR. Includes all necessary information, which is important for the transport and which should be familiar with everyone in the carriage of dangerous goods involved. Then, there are also included requirements for driver training and all those involved in this shipment.

KEYWORDS

ADR Agreement, dangerous Goods, ADR Transport, Training of security Consultants, Training of Drivers, ADR Vehicles.

Poděkování

Na této stránce bych velmi rád poděkoval Ing. Liboru Krejčímu z Centra dopravního výzkumu v Brně, za jeho čas a za všechny cenné informace z oblasti školení řidičů, které mně poskytl. Dále bych také rád poděkoval své vedoucí práce Ing. Pavlíně Brožové, Ph.D. za poskytnutý čas na konzultacích a vedení práce.

OBSAH

ÚVOD	9
1 CHARAKTERISTIKA SILNIČNÍ PŘEPRAVY NEBEZPEČNÝCH VĚCÍ A JEJÍ RIZIKA	10
1.1 Právní předpisy	10
1.2 Klasifikace nebezpečných věcí.....	11
1.3 Vlastnosti nebezpečných věcí.....	12
1.4 Označování a balení nebezpečných věcí dle ADR.....	16
1.5 Manipulace a uložení nebezpečných věcí dle ADR	19
1.6 Podmínky přepravy nebezpečných věcí dle ADR.....	20
1.7 Přepravní doklady.....	21
1.8 Vozidla přepravující nebezpečné věci dle ADR.....	21
1.9 Označování vozidel přepravujících nebezpečné věci dle ADR	23
1.10 Dopravní omezení vozidel přepravujících nebezpečné věci	25
1.11 Rizika při přepravě nebezpečných věcí	26
2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU ŠKOLENÍ ŘIDIČŮ A JINÝCH OSOB PODÍLEJÍCÍCH SE NA PŘEPRAVĚ NEBEZPEČNÝCH VĚCÍ.....	28
2.1 Školení řidičů.....	28
2.1.1 Školení řidičů v České republice	28
2.1.2 Školení řidičů v zahraničí – Irsko.....	35
2.1.3 Porovnání školení řidičů v České republice a v Irsku	38
2.2 Školení bezpečnostních poradců	40
2.3 Školení ostatních osob podílejících se na přepravě nebezpečných věcí.....	46
3 NÁVRHY NA ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI V SOUVISLOSTI SE ŠKOLENÍM ŘIDIČŮ	48
3.1 Požadavky na řidiče.....	48
3.2 Změny ve školení řidičů	49
3.3 Změny v závěrečných zkouškách.....	50

3.4	Návrh na osvědčení o školení řidičů.....	51
3.5	Změny v obnovovacím školení	52
3.6	Další změny související se školením.....	54
	ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	56
	SEZNAM OBRÁZKŮ	58
	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK	59
	SEZNAM ZKRATEK	60
	SEZNAM PŘÍLOH	61

ÚVOD

Přeprava nebezpečných věcí se zabývá přepravou výbušnin, hořlavých a jedovatých plynů, toxických, infekčních a žíravých látek a mnohých dalších látek, které jsou obsaženy v jednotlivých třídách nebezpečnosti látek. Tato přeprava musí být provozována pouze vozidly, které jsou svou konstrukcí a svým vybavením přizpůsobeny k přepravě nebezpečných věcí. Taková vozidla musí být dobře a viditelně označena výstražnými tabulkami a bezpečnostními značkami dle ADR.

S přepravou jsou ovšem spojená i rizika dopravních nehod, které mohou mít velké následky na lidských životech, či na životním prostředí. Proto jsou pro přepravu nebezpečných věcí zavedena určitá dopravní omezení a bezpečnostní opatření a předpisy, které jsou stanoveny v Dohodě ADR.

Neméně důležité je i školení řidičů přepravujících nebezpečné věci. Toto školení by mělo seznámit řidiče se všemi nebezpečnými látkami, které přepravují, možnými riziky vznikajícími při této přepravě a poskytnout jim také základní informace týkající se bezpečnosti, jak se zachovat v případě poruchy nebo nehody vozidla a ochrany životního prostředí.

Školení se skládá z několika kurzů, které si řidiči vybírají podle toho, jaké přepravě nebezpečných věcí se chtějí věnovat. Na konci každého kurzu se musí všichni řidiči podrobit písemné zkoušce. Při jejím úspěšném složení pak obdrží osvědčení, které je opravňuje k přepravě nebezpečných věcí po silnici s omezenou časovou platností. Dále je také důležité obnovovací školení, které má za úkol aktualizovat znalosti řidičů a také je obohacovat o nové poznatky v techniky a právních předpisů v přepravě nebezpečných věcí.

Povinnost zúčastnit se školení se ovšem netýká jen řidičů přepravujících nebezpečné věci, ale i všech osob, které se na této přepravě podílí.

Cílem práce je zanalyzovat současný stav přepravy nebezpečných věcí po silnici podle Dohody ADR, včetně školení všech osob, které se na této přepravě podílejí a navrhnout požadavky na zvýšení bezpečnosti při přepravě výbušných látek třídy nebezpečnosti 1 a radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7, jejichž přeprava patří mezi vysoce rizikové.

1 CHARAKTERISTIKA SILNIČNÍ PŘEPRAVY NEBEZPEČNÝCH VĚCÍ A JEJÍ RIZIKA

První kapitola je rozdělena přehledně do jedenácti kapitol, ve kterých jsou obsaženy všechny zásadní informace týkající se přepravy nebezpečných věcí.

1.1 Právní předpisy

Přeprava nebezpečných věcí po silnici se řídí mezinárodní **Dohodou ADR** (Accord Dangereuses Route). Tato dohoda vznikla 30. září roku 1957 v Ženevě a stanovuje rozdělení nebezpečných věcí a pravidla pro jejich přepravu. Důležitou součástí dohody jsou její dvě technické přílohy, příloha A a B. Příloha A obsahuje všeobecná ustanovení a ustanovení týkající se nebezpečných látek a předmětů, příloha B obsahuje ustanovení o dopravních prostředcích a o přepravě. Dohoda byla sjednána v rámci EHK OSN a jejím účelem je omezit rizika spojená se silniční přepravou nebezpečných věcí, a touto cestou ke sjednocení podmínek pro zařazování nebezpečných látek do příslušných tříd, požadavků na obaly a jejich značení bezpečnostními značkami, požadavků na vozidla a jejich vybavení, požadavků na příslušné průvodní doklady, požadavků na řidiče a jejich školení, požadavků na bezpečnostní poradce apod. (1,2)

Dohoda ADR má 42 členských států, mezi které patří i Česká republika. Tehdejší ČSSR přistoupila k této dohodě už v roce 1986. Po rozdělení Československa se stala každá ze vzniklých republik samostatným členským státem dohody. Česká republika doplnila podmínky přepravy nebezpečných věcí do vnitrostátní legislativy podle mezinárodní dohody ADR zákonem **o silniční dopravě č. 111/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů** v § 22, odstavce 2 tohoto zákona, protože v České republice tato pravidla pro přepravu nebezpečných věcí platila pouze na mezinárodní přepravu. Tento zákon také vymezuje základní povinnosti odesílatelů, dopravců a příjemců, státní odborný dozor nad plněním těchto povinností a sankce, které je možné za neplnění povinností udělit dopravcům i odesílatelům.

Se snahou zmenšování následků, které vyplývají z přepravy nebezpečných věcí pro osoby, zvířata a životní prostředí se pravidla pro přepravu neustále zpřísňují. Všechny osoby, které se podílí na přepravě nebezpečných věcí musí dodržovat bezpečnostní předpisy uvedené v dohodě ADR. (2)

1.2 Klasifikace nebezpečných věcí

V zákoně o silniční dopravě č. 111/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů je uvedeno, že nebezpečné věci jsou látky a předměty, pro jejichž vlastnosti (zejména toxicitu, žíravost, výbušnost, samozápalnost, infekčnost a radioaktivitu) může být jejich přepravou ohrožena bezpečnost osob a věcí, nebo ohroženy složky životního prostředí. Pod tímto pojmem je nutné také chápat nebezpečné věci jako například tlakové nádoby, náboje pro zbraně, baterie, akumulátory apod. Látky pak mohou být ve kapalném, plynném a tuhém skupenství. (1,3)

Dohoda ADR zařazuje mezi nebezpečné věci také odpad, což je látka, roztok, směs nebo předmět, který nemůže být použit jako takový a který je přepravován k dalšímu zpracování, k uložení na skládku odpadu nebo k likvidaci spálením či jiným způsobem. Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů uvádí těchto 15 nebezpečných vlastností odpadu: výbušnost, oxidační schopnost, vysoká hořlavost, hořlavost, dráždivost, škodlivost zdraví, toxicita, karcinogenita, žíravost, infekčnost, teratogenita, mutagenita, schopnost uvolňovat vysoce toxické nebo toxické plyny ve styku s vodou, vzduchem nebo kyselinami, schopnost uvolňovat nebezpečné látky do životního prostředí při nebo po odstraňování, ekotoxita.

Dohoda ADR využívá při zařazování nebezpečných věcí i zákon o chemických látkách a chemických přípravcích č. 356/2003 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon vymezuje nebezpečné vlastnosti látek, mezi které patří 15 nebezpečných vlastností, které jsou: výbušnost, oxidační schopnost, extrémní hořlavost, vysoká hořlavost, hořlavost, vysoká toxicita, toxicita, škodlivost zdraví, žíravost, dráždivost, senzibilizující schopnost, karcinogenita, mutagenita, toxicita pro reprodukci, nebezpečnost pro životní prostředí.

Každé nebezpečné látce nebo předmětu je přiřazeno tzv. **identifikační číslo látky**, neboli **UN číslo** či **UN kód**. Toto číslo je vždy čtyřmístné a začíná číslem 0, 1, 2, nebo 3. Čísel je přibližně 3400 a kromě výbušných látek a předmětů, u kterých vždy začíná UN číslo nulou, jsou čísla přiřazena dalším nebezpečným látkám a předmětům náhodným výběrem. Nebezpečných látek a předmětů, které by mohly být zařazeny podle kritérií přílohy A Dohody ADR je přitom až 80 000. Rozdíl mezi počtem nebezpečných látek a předmětů a počtem identifikačních čísel je způsoben tím, že některé nebezpečné látky a předměty mohou být zařazeny pod tzv. hromadná pojmenování.

Nebezpečné věci se s ohledem na jejich nebezpečné vlastnosti rozdělují podle Dohody ADR do devíti tříd. V následující tabulce jsou uvedeny jednotlivé třídy nebezpečnosti.

Tabulka č. 1 – Třídy nebezpečných věcí

<i>Třída</i>	<i>Název třídy</i>
1	Výbušné látky a předměty
2	Plyny
3	Hořlavé kapaliny
4.1	Hořlavé tuhé látky, samovolně se rozkládající látky a znečitlivěné tuhé výbušné látky
4.2	Samozápalné látky
4.3	Látky, které ve styku s vodou vyvíjejí hořlavé plyny
5.1	Látky podporující hoření
5.2	Organické peroxidy
6.1	Toxické látky
6.2	Infekční látky
7	Radioaktivní látky
8	Žíravé látky
9	Jiné nebezpečné látky a předměty

Zdroj: ADR 2009

1.3 Vlastnosti nebezpečných věcí

Třída 1 – výbušné látky a předměty

Pod skupinu 1. třídy patří:

- **výbušné látky:** tuhé nebo kapalné látky (nebo směsi látek), které mohou chemickou reakcí vyvinout plyny takové teploty, takového tlaku a takové rychlosti, že mohou způsobit škody v okolním prostředí,
- **pyrotechnické látky:** látky nebo směsi látek, určené k vyvolání tepelných, zvukových, plynových nebo dýmových efektů nebo jejich kombinaci, pomocí nedetonačních, samovolně probíhajících exotermických chemických reakcí,

- **výbušné předměty:** předměty, které obsahují jednu nebo více výbušných látek nebo pyrotechnických látek,
- **látky a předměty výše nejmenované,** které byly vyrobeny k vyvolání praktického účinku pomocí výbuchu nebo pyrotechnického efektu. (3)

Látky a předměty třídy 1 musí být přiřazeny k některé další podtřídě. Tyto podtřídy jsou uvedeny v příloze A.

Třída 2 - Plyny

Název třídy 2 zahrnuje čisté plyny, směsi plynů, směsi jednoho nebo více plynů s jednou nebo více jinými látkami, jakož i předměty, které tyto látky obsahují.

Třída 2 je rozdělena na:

- stlačený plyn,
- zkapalněný plyn,
- hluboce zchlazený zkapalněný plyn,
- rozpuštěný plyn,
- aerosoly a malé nádoby s plynem,
- jiné předměty obsahující plyn pod tlakem, plyny, které nejsou pod tlakem, podléhající zvláštním předpisům
- aerosoly a malé nádoby s plynem,
- plyny, které nejsou pod tlakem, podléhající zvláštním předpisům. (1)

Třída 3 – Hořlavé plyny

Tato třída obsahuje látky a předměty, které jsou kapalné, mají při 50 °C vnitřní napětí par nejvýše 300 kPa a při 20 °C a standardním tlaku, nejsou zcela plynné a které mají bod vzplanutí nejvýše 60°C. Dále i kapaliny a tuhé látky v roztaveném stavu s bodem vzplanutí nad 60 °C, které jsou podány k přepravě nebo přepravovány zahřáté na teplotu rovnající se jejich bodu vzplanutí nebo vyšší.

Třída 3 obsahuje také znečitlivěné kapalné výbušné látky, což jsou látky, které jsou ve vodě nebo v jiných kapalinách rozpouštěny nebo rozptýleny tak, aby vytvořili homogenní kapalnou směs, které už nemá výbušné vlastnosti.

Do této třídy nebezpečných věcí patří například **aceton, alkohol, motorová nafta, lehký topný olej** aj.

Třída 4.1 – Hořlavé tuhé látky, samovolně se rozkládající látky a znečitlivěné tuhé výbušné látky

Látky a předměty této třídy jsou nebezpečné hlavně pro svou **hořlavost** a dále i pro **toxicitu, žíravost** a **výbušnost**.

Patří sem například **kaučuk, bezpečnostní zápalky, voskové zápalky, filmový celulooid, roztavený naftalen, síra nebo hliníkový prášek**.

Třída 4.2 – Samozápalné látky

Do této třídy zařazujeme **pyroforní látky**, což jsou látky včetně směsí a roztoků, které při styku se vzduchem vzplanou a dále látky a předměty schopné samoohřevu, což jsou látky předměty včetně směsí a roztoků, které jsou ve styku se vzduchem bez přívodu energie schopné se zahřívat. Tyto látky mohou vzplanout jen ve větším množství a po dlouhé době. (3)

Hlavní nebezpečí těchto látek je v jejich **samozápalnosti**. Patří sem například **odpad z celuloidu, plasty, sulfidy, fosfor, bavlněné odpady obsahují olej**.

Třída 4.3 – Látky, které ve styku s vodou vyvíjejí hořlavé plyny

Patří sem látky a předměty, které při styku s vodou vyvíjejí hořlavé plyny, které mohou při styku se vzduchem vytvářet výbušné směsi. Mezi jejich hlavní nebezpečné vlastnosti patří **hořlavost** a dále **toxicita** a **žíravost**.

Jako příklad je možné uvést **alkalické kovy, slitiny křemíku a karbid vápenatý**.

Třída 5.1 – Látky podporující hoření

Tato třída zahrnuje látky a předměty, které samy nejsou hořlavé, mohou všeobecně uvolňováním kyslíku vyvolat nebo podporovat hoření jiných látek. Hlavní nebezpečná vlastnost je **podpora hoření, vznik nestabilních látek** a dále pak jejich **toxicita**.

Patří sem koncentrované **roztoky peroxidu vodíku, kyselina chloristá** a její soli a další.

Třída 5.2 – Organické peroxidy

Třída 5.2 zahrnuje organické peroxidy a přípravky organických peroxidů. Látky této třídy se dělí na organické peroxidy, nevyžadující řízení teploty a organické peroxidy vyžadující řízení teploty.

Třída 6.1 – Toxické látky

Mezi látky třídy 6.1 patří látky, které při vdechnutí, požití nebo absorpci pokožkou při jednorázovém nebo krátkodobém působení v poměrně malém množství může dojít k poškození zdraví nebo ke smrti člověka.

Jako příklad jednotlivých látek lze uvést **kyanid, pesticidy a sloučeniny rtuti**.

Třída 6.2 – Infekční látky

Do třídy 6.2 zahrnujeme všechny látky, které jsou schopné vyvolat nákazu. Pro účely ADR jsou infekčními látkami ty látky, o kterých je známo nebo lze o nich předpokládat, že obsahují původce nemoci, například odpad z nemocnic nebo výzkumných ústavů. Původci nemocí jsou mikroorganismy a jiní činitelé, které mohou způsobit onemocnění u lidí, nebo zvířat. (3)

Třída 7 – Radioaktivní látky

Radioaktivní látky jsou jakékoliv látky, které obsahují radionuklidy, ve kterých jak koncentrace, tak i celková aktivita v zásilce převyšuje hodnoty uvedené v příloze A dohody ADR. (3)

Patří sem například **uran, stroncium, měřicí a lékařské přístroje obsahují radioaktivní látky**.

Třída 8 – Žíravé látky

Třída 8 obsahuje všechny látky a předměty, které svým chemickým účinkem napadají vlákna epitelu pokožky nebo sliznic, se kterým přicházejí do styku, nebo které v případě účinku mohou způsobit škody na jiných věcech nebo na dopravních prostředcích nebo je mohou zničit. Pod název této třídy spadají také látky, které s vodou tvoří žíravé kapaliny, nebo látky, které za přítomnosti přirozené vlhkosti vzduchu vytvářejí žíravé páry nebo mlhy. (3)

Pro příklad lze uvést **kyselinu sírovou, hydroxid draselný nebo náplň hasících přístrojů**.

Třída 9 – Jiné nebezpečné látky a předměty

Název třídy 9 zahrnuje látky a předměty, které během přepravy představují jiné nebezpečí, než jsou nebezpečí ostatních tříd. (3)

Mezi jejich hlavní nebezpečí patří **podpora rakovinotvorného bujení a ohrožení životního prostředí**. Jde o látky jako například **lithiové baterie, bílý azbest, asfalt, horké kovy, polymerové zpěňovatelné kuličky pro výrobu polystyrénu**.

1.4 Označování a balení nebezpečných věcí dle ADR

Jednou ze základních povinností odesílatele je zabalit nebezpečnou látku předepsaným způsobem. Požadavky na balení nebezpečných látek jsou obsaženy v příloze A Dohody ADR. Jsou zde předepsány nejen druhy obalů a jejich způsob použití, ale také materiál, ze kterého mohou být vyrobeny, způsoby zkoušek obalů, jejich označení a označení kusů nápisy a bezpečnostními značkami. (1)

Pro balení nebezpečných věcí platí určité podmínky balení. Každá třída má svoje specifické podmínky na rozdělení do obalových skupin, které jsou rozděleny podle stupně nebezpečí látky.

Tabulka č. 2 – Obalové skupiny

<i>Obalová skupina</i>	<i>Popis</i>
Obalová skupina I.	Látky velmi nebezpečné
Obalová skupina II.	Látky středně nebezpečné
Obalová skupina III.	Látky málo nebezpečné

Zdroj: Přeprava nebezpečných věcí podle ADR 2005

Nebezpečné věci musí být baleny do obalů dobré kvality. Tyto obaly musí být na natolik pevné, aby odolávaly normálním nárazům při nakládce, ořesům v průběhu přepravy, překládce mezi dopravními prostředky a při jejich ruční nebo mechanizační manipulaci ve skladech. Obaly musí být vyrobeny a uzavřeny tak, aby při přepravě bylo zamezeno úniku obsahu z kusu připraveného k přepravě, hlavně v důsledku vibrací nebo změn teploty, tlaku či vlhkosti. Na vnější straně přepravovaných obalů nesmějí zůstat žádné zbytky nebezpečné látky.

Vnitřní obaly musí být zabaleny ve vnějším obalu tak, aby při jejich přepravě nedošlo k rozbití nebo proražení, nebo z nich nemohl uniknout obsah do vnějšího obalu.

Křehké vnitřní obaly nebo takové, u kterých může snadno dojít k proražení, jako jsou například nádoby ze skla, porcelánu nebo keramiky a některých plastových materiálů, musí být vloženy do vnějších obalů, které jsou opatřeny vhodným fixačním vycpávkovým materiálem. Při úniku obsahu nesmějí být ochranné vlastnosti vycpávek a vnějšího obalu zhoršeny. (1)

Prázdné obaly, které obsahovaly nebezpečné věci, jsou podrobeny stejným požadavkům jako naplněné obaly, pokud nebyla přijata odpovídající opatření vylučující jakékoliv riziko.

Poškozené, porušené, předpisům neodpovídající nebo netěsné kusy s nebezpečnými věcmi, nebezpečné věci rozsypané či vylité, mohou být přepravovány v tzv. záchranných obalech. Pokud záchranný obal obsahuje kapaliny, musí být přidáno dostatečné množství absorpčního materiálu pro vyloučení přítomnosti volné kapaliny. (1)

Pokud není v Dohodě ADR uvedeno jinak, musí každý obal odpovídat konstrukčním provedením typu vyzkoušenému úspěšně v souladu s požadavky Dohody ADR. Obaly, pro které se zkouška nepožaduje, jsou zvláště v Dohodě ADR vyjmenovány. (1)

Každý obal, který byl schválen pověřenou zkušebnou pro přepravu nebezpečných věcí, musí být značen přepsaným **UN kódem obalu**. Součástí tohoto značení je **konstrukční kód obalu**, který je složen z arabské číslice, označující druh obalu, jedním nebo několika velkými písmeny označujícími druh materiálu a z arabské číslice označující kategorii obalu v rámci konstrukčního typu obalu. Za konstrukčním kódem obalu mohou být uvedena písmena **T**, **V** nebo **W**. Písmeno **T** označuje záchranný obal, písmeno **V** označuje zvláštní obal, písmeno **W** označuje, že obal, i když je typu uvedeného kódem, je vyroben odlišným způsobem a je považován za ekvivalentní. Druhy obalu udávají číslice uvedené v následující tabulce vlevo a druhy materiálu, ze kterého je obal vyroben udávají písmena v následující tabulce vpravo.

Tabulka č. 3 – Označení druhů obalů

<i>Číslo</i>	<i>Druh obalu</i>
1	Sud
2	Vyhrazeno
3	Kanistr
4	Bedna
5	Pytel
6	Kompozitní obal
7	Vyhrazeno
8	Obaly z jemného plechu

Zdroj: ADR 2007

Tabulka č. 4 – Označení druhů materiálů obalů

<i>Písmeno</i>	<i>Druh obalu</i>
A	Ocel
B	Hliník
C	Dřevo přírodní
D	Překližka
F	Rekonstruované dřevo
G	Lepenka
H	Plast
L	Textilní tkanina
M	Papír
N	Kov
P	Sklo

Zdroj: ADR 2007

Pro každou nebezpečnou látku nebo předmět musí být pro označení použity bezpečnostní značky nebo nesmazatelná označení, které přesně odpovídají předepsaným vzorům. Mají tvar čtverce postaveného na vrchol s nejmenšími rozměry **10 x 10 cm**. Jsou opatřeny uvnitř po celém obvodu čarou ve vzdálenosti **0,5 cm** od jejich okraje. Musí být umístěny na podkladu v konstantní barvě, nebo musí být orámovány buď vytečkovanou, nebo plnou čarou. (3)

Bezpečnostní značky jsou rozděleny na dvě poloviny. S výjimkou podtříd 1.4, 1.5 a 1.6 je horní polovina bezpečnostní značky vyhrazena pro obrazový symbol a dolní polovina pro texty, číslo třídy a popřípadě písmeno skupiny snášelnivosti. U bezpečnostních značek pro třídy 1, 2, 3, 5.1, 5.2, 7, 8, 9 se musí číslo příslušné třídy umístit v jejich dolním rohu. U bezpečnostních značek tříd 4.1, 4.2, 4.3, 6.1, 6.2 se musí v dolním rohu umístit pouze číslice 4 nebo 6. S výjimkou podtříd 1.4, 1.5, 1.6 je u bezpečnostních značek třídy 1 v jejich horní polovině uvedeno číslo podtřídy a písmeno skupiny snášelnivosti příslušné látky nebo předmětu. U bezpečnostních značek podtříd 1.4, 1.5 a 1.6 je v jejich horní polovině uvedeno číslo podtřídy a jejich dolní polovině písmeno skupiny snášelnivosti. (3)

Všechny tyto bezpečnostní značky musí být odolné proti povětrnostním účinkům bez podstatného snížení jejich viditelnosti. Bezpečnostní značky musí být:

- umístěny na tentýž povrch kusu, pokud to dovolují rozměry (u kusů třídy 1 nebo 7 musí být v blízkosti umístěno oficiální pojmenování přepravy),
- umístěny na kusu tak, aby je nezakrývala nebo nezastiňovala jiná část nebo příslušenství obalu nebo jiná bezpečnostní značka nebo nápis,
- umístěny přímo jedna vedle druhé, pokud se vyžaduje více než jedna bezpečnostní značka. (3)

Vzory bezpečnostních značek jsou uvedeny v příloze B.

1.5 Manipulace a uložení nebezpečných věcí dle ADR

Jednotlivé části nákladu nebezpečných věcí musí být ve vozidle nebo kontejneru náležitě uloženy a zajištěny vhodnými prostředky, které jsou schopny zabránit posunu nebezpečných věcí mezi sebou nebo ke stěně vozidla či kontejneru. Náklad může být chráněn například upevňovacími pásy připevněnými k bočnicím, stavitelnými opěrkami, posuvnými přepážkami, vzduchovými vaky nebo protiskluzovými upevňovacími přípravky. Pokud se používají zadržovací prostředky, jako například pásy nebo popruhy, nesmějí být utažené tak, aby nedošlo k deformaci nebo poškození kusu.

Kusy se **nesmějí stohovat**, pokud pro tento účel nejsou konstruovány. Mají-li se společně nakládat různé druhy kusů konstruovaných pro stohování, je potřeba vzít v úvahu jejich komptabilitu z hlediska stohování. Během nakládky a vykládky musí být kusy obsahující nebezpečné věci chráněny před poškozením. Zvláštní pozornost musí být věnována při manipulaci s kusy během jejich přípravy k přepravě a při nakládce a vykládce tak, aby nedošlo k poškození kusů jejich vlečením po zemi nebo nesprávným zacházením. (3)

Dohoda ADR neurčuje, kdo za uložení a zajištění nákladu zodpovídá. Ani Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční dopravě, která se vztahuje na mezinárodní silniční dopravu za úplatu výslovně nestanoví, jestli za nakládku a uložení nákladu zodpovídá odesílatel nebo dopravce. V rámci uzavření smlouvy mezi odesílatelem a dopravcem by proto mělo být sjednáno, kdo zajistí nakládku a uložení a zajištění nákladu.

Ve smluvních státech ADR není žádný obecně závazný předpis, který by určil způsoby zajištění nákladu. Jednotlivé státy mají své předpisy na úrovni norem a doporučení, která používají pro posouzení. Vychází se z uplatnění fyzikálních zákonů při přepravě. (3)

1.6 Podmínky přepravy nebezpečných věcí dle ADR

Přeprava nebezpečných věcí musí být prováděna stanovenými dopravními a přepravními prostředky v souladu s předepsanými ustanoveními týkajícími se přepravy kusů, přepravy volně ložených látek a přepravy v cisternách. Kromě toho musí být dodržena ustanovení, která se týkají vykládky, nakládky a manipulace. Dále musí vozidla splňovat ustanovení týkající se jejich konstrukce a schválení. (3)

Dohoda ADR umožňuje tři způsoby přepravy nebezpečných věcí:

- přeprava v cisterně,
- přeprava v kusech,
- přeprava volně ložených látek.

Vozidlo a jeho řidič musí při příjezdu na místa nakládky a vykládky splňovat příslušné předpisy zejména ty, které se týkají bezpečnosti, zabezpečení, čistoty a správného zacházení s zařízeními používajícím se při nakládce a vykládce.

Před nakládkou musí být prohlédnut vnějšek a vnitřek kontejneru nebo vozidla, aby se zjistilo, jestli není nikde žádné poškození, které by mohlo ovlivnit jejich celistvost nebo celistvost kusů, které se mají do něj naložit. Nakládka nesmí být provedena, když kontrola dokladů, vizuální kontrola vozidla, kontejneru nebo cisterny nesplňuje příslušné předpisy. Dále nesmí být provedena nakládka do jednoho vozidla nebo kontejneru s kusy označenými rozdílnými bezpečnostními značkami, jedině že je dovolena společná nakládka podle ADR. Pro zásilky, které nesmějí být naloženy do stejného vozidla nebo kontejneru musí být vystaveny samostatné přepravní doklady.

Vykládka nesmí být provedena, když při provedené kontrole dokladů či vozidla jsou zjištěny nedostatky, které by mohly ohrozit bezpečnost nebo zabezpečení vykládky.

Dohoda ADR také omezuje u některých nebezpečných věcí celkové množství, které lze naložit na jednu přepravní jednotku. Toto omezení se však týká jen tříd 1, 4.1 a 5.2.

1.7 Přepravní doklady

Při každé přepravě nebezpečných látek nebo předmětů musí být k dispozici předepsané dokumenty. Kromě dokladů vyžadovaných jinými předpisy musí být každé vozidlo vybaveno **přepravními doklady**, které jsou základním dokumentem a zahrnují všechny přepravované nebezpečné věci, **písemnými pokyny**, které se vztahují na všechny přepravované nebezpečné věci a **průkazy totožnosti** všech členů osádky vozidla. Stanoví-li tak ustanovení ADR, musí být vozidlo vybaveno ještě **osvědčením o schválení vozidla** pro přepravu některých nebezpečných věcí (viz příloha C), **osvědčením o školení řidiče** pro přepravu nebezpečných věcí a kopií **schválení příslušného orgánu**.

Údaje uvedené v přepravním dokladu musí být v úředním jazyce země, ze které jsou nebezpečné věci odesílány a také pokud tímto jazykem není angličtina, němčina nebo francouzština, ještě jedním z těchto jazyků. Všechny uvedené údaje musí být čitelné. Přepravní doklad musí obsahovat:

- UN číslo,
- oficiální pojmenování (popř. doplněné technickým názvem),
- pro látky třídy 1 klasifikační kód, pro látky jiných tříd čísla vzorů bezpečnostních značek,
- kde je to stanoveno, obalová skupina,
- počet a popis kusů,
- celkové množství každé položky nebezpečných věcí označené jiným UN číslem, oficiálním názvem popř. obalovou skupinou,
- jméno a adresa odesílatele,
- jméno a adresa příjemce,
- prohlášení vyžadované podmínkami případné zvláštní dohody. (3)

1.8 Vozidla přepravující nebezpečné věci dle ADR

K přepravě nebezpečných věcí lze použít jakékoliv vozidlo, ať kompletní, nekompletní či zkompletované určené pro silniční přepravu nebezpečných věcí. Mezi další vozidla používané při přepravě nebezpečných věcí patří vozidla **EX/II**, **EX/III**, vozidla **FL**, vozidla **OX** a vozidla **AT**.

Vozidla EX/II a **EX/III** jsou vozidla určená k přepravě výbušných látek a předmětů třídy 1. Vozidla EX/II musí být konstruována, vyrobená a vybavena tak, aby výbušné látky

a předměty byly chráněny před vnějšími riziky a nepříznivým počasím. Tato vozidla jsou uzavřená nebo krytá plachtou. Plachta vozidel by měla být odolná proti roztržení a zhotovena z nepromokavého a těžko hořlavého materiálu. Musí být dobře napjata tak, aby pokrývala ložný prostor vozidla ze všech stran. Všechny otvory ložného prostoru musí mít uzamykatelné těsně přiléhající dveře nebo tuhé kryty. Celý ložný prostor musí být také odolný proti ohni. Kabina řidiče je oddělena od ložného prostoru celistvou stěnou. Vozidla EX/III jsou pouze uzavřená. Tyto vozidla mají také stanoveny požadavky z hlediska odolnosti ložného prostoru proti ohni. Další technické požadavky na tyto vozidla mohou být náročnější než na vozidla EX/II. Vozidla EX/II a EX/III musí mít vždy **vznětový motor**. (3)

Vozidla FL jsou vozidla určená pro přepravu kapalin s bodem vzplanutí nejvýše 60 °C (kromě motorové nafty, plynového oleje a lehkého topného oleje) v nesnímatelných cisternách nebo snímatelných cisternách s vnitřním objemem větším než 1 m³ nebo v cisternových kontejnerech nebo v přemístitelných cisternách s jednotným objemem větším než 3 m³ nebo bateriové vozidlo s celkovým vnitřním objemem větším než 1 m³ určené pro přepravu hořlavých plynů. (3)

Vozidlo OX je vozidlo určené pro přepravu peroxidu vodíku, stabilizovaného, nebo peroxidu vodíku vodného roztoku stabilizovaného s více jako 60 % peroxidu vodíku v nesnímatelných cisternách nebo snímatelných cisternách s vnitřním objemem větším jak 1 m³, nebo v cisternových kontejnerech nebo přemístitelných cisternách s jednotlivým vnitřním objemem větším než 3 m³. (3)

Vozidlo AT je vozidlo, jiné než vozidlo FL a OX, určené pro přepravu nebezpečných věcí v nesnímatelných nebo snímatelných cisternách s vnitřním objemem větším než 1 m³ nebo v cisternových kontejnerech s jednotlivým vnitřním objemem větším než 3 m³. (3)

Každé vozidlo EX/II, EX/III, FL, OX a AT musí splňovat předepsané technické požadavky. Požadavky na konstrukci vozidel jsou kladeny zejména na **elektrické příslušenství, brzdový systém, omezovač rychlosti, palivovou nádrž, motor, výfukový systém** apod. Nejnáročnější požadavky jsou na vozidla konstrukčního typu FL a naopak nejméně náročné požadavky jsou na vozidla konstrukčního typu AT.

Každé z uvedených vozidel musí podrobena příslušným orgánem první prohlídce pro ověření shodnosti s technickými požadavky. Shodnost musí být ověřena vydáním **osvědčení o schválení** (viz příloha B). Pro jiná vozidla než EX/II, EX/III, FL, OX a AT se nevyžaduje žádné zvláštní osvědčení o schválení.

Vozidla EX/II, EX/III, FL, OX a AT musí být podrobena roční technické prohlídce zemi kde jsou registrována, aby bylo zajištěno, že odpovídají příslušným ustanovením ADR a všeobecným bezpečnostním předpisům platným v zemi jejich registrace. Pokud jsou těmito vozidly přívěsy nebo návěsy připojované za tažné vozidlo, musí být toto tažné vozidlo podrobena také technické prohlídce.

Každé vozidlo přepravující nebezpečné věci musí být vybaveno alespoň jedním **hasícím přístrojem, zakládacím klínem**, jehož rozměry odpovídají hmotnosti vozidla a průměru jeho kol, dvěma **stojacími výstražnými prostředky** (reflexní kužely nebo trojúhelníky), vhodnou fluoreskující **výstražnou vestou** nebo oděvem pro každého člena osádky vozidla, jednou **ruční svítilnou** pro každého člena osádky vozidla, **respiračním ochranným přístrojem** a **osobními ochrannými pomůckami** a výbavou, které nezbytné pro dodatečná a nebo zvláštní opatření uvedená v písemných pokynech (např. ochranné brýle a rukavice).

1.9 Označování vozidel přepravující nebezpečné věci dle ADR

Jednou ze základních povinností řidiče při přepravě nebezpečných věcí podle Dohody ADR je označení vozidla **výstražnými oranžovými tabulkami** nebo **velkými bezpečnostními značkami** (pokud je to předepsáno). Tabulky musí být umístěny jak na přední, tak i na zadní straně vozidla. Obě tabulky musí být zřetelně viditelné.

Výstražné oranžové tabulky musí být reflexivní, **40 cm** široké, **30 cm** vysoké a jejich okraj musí být černý a být široký **1,5 cm**. Tabulka se nesmí uvolnit se svého držáku po 15 minutách přímého působení ohně. V případě, že rozměry a konstrukce vozidla jsou takové, že povrch neumožňuje umístit tabulku rozměrů 40 cm x 30 cm, může být použita zmenšená tabulka o šířce **30 cm** a výšce **12 cm**. Šířka černého okraje je pak u této zmenšené značky **1 cm**. Výstražné tabulky jsou v různém provedení. Buď mohou být tabulky pevné, které v případě potřeby mohou zakrýt, protože jejich sundání je pracné, nebo jsou to tabulky umísťované do rámu, ze kterého se dají vyjmout.

Tabulky mohou být ve středu rozděleny vodorovnou černou čarou o tloušťce **1,5 cm** a mohou také zároveň obsahovat číslice (viz příloha E). Tyto číslice jsou černé, **10 cm** vysoké a o tloušťce čáry **1,5 cm**. V horní polovině tabulky se nachází identifikační číslo nebezpečnosti tzv. **Kemlerův kód** a v dolní polovině tabulky se nachází **UN číslo**, které je přiřazeno každé látce z jakékoliv třídy. Tato čísla musí být nesmazatelná a zůstat čitelné i po 15 minutách působení přímého ohně.

Kemlerův kód se skládá ze dvou nebo třech číslic. Obecně číslice označují tato nebezpečí:

Tabulka č. 5 – Identifikační čísla nebezpečnosti

Číslo	Význam
2	Únik plynu tlakem nebo chemickou reakcí
3	Hořlavost kapalin a plynů nebo kapalin schopných samoohřevu
4	Hořlavost tuhých látek nebo tuhých látek schopných samoohřevu
5	Podpora hoření
6	Toxicita nebo nebezpečí infekce
7	Radioaktivita
8	Žíravost
9	Nebezpečí prudké samovolné reakce

Zdroj: ADR 2007

Pokud stačí k označení nebezpečnosti látky pouze jedna číslice, doplní se tato číslice na druhém místě nulou. Pokud jsou číslice zdvojená, znamená to intenzifikaci příslušného nebezpečí. Když je před identifikačním číslem nebezpečnosti písmeno X, znamená to, že látka reaguje s vodou. Některé kombinace čísel mohou mít i zvláštní význam (např. číslice 22, 44, 323, 333 a další), který je uveden v Dohodě ADR.

V případě přepravy volně ložených nebezpečných věcí v kusech v plachtových nebo skříňových vozidlech, se označují tato vozidla pouze **dvěma výstražnými oranžovými tabulkami vpředu a vzadu**. Výjimku tvoří pouze výbušné látky a předměty třídy 1 a radioaktivní látky třídy 7, kde je vozidlo kromě označení výstražnými oranžovými tabulkami vpředu a vzadu, označeno také na obou bočních stranách a vzadu bezpečnostní značkou. (1)

Při přepravě kontejnerů pro přepravu nebezpečných věcí v kusech, je k označení kontejneru potřeba použít **velké bezpečnostní značky** nejméně o šířce a výšce **25 cm** (v případě malých kontejnerů, lze použít bezpečnostní značky o výšce a šířce 10 cm). Tyto bezpečnostní značky musí být stejné, jako jsou na kusech uvnitř kontejneru.

U přepravy volně ložených nebezpečných věcí se vozidla pro tuto přepravu označují vpředu a vzadu výstražnými oranžovými tabulkami i identifikačními čísly a na obou bočních stranách a vzadu velkou bezpečnostní značkou. Kontejnery určené pro tuto přepravu

se označují po obou bočních stranách a na každém konci velkými bezpečnostními značkami a výstražnými oranžovými tabulkami s identifikačními čísly na obou stranách kontejneru.

Při přepravě nebezpečných látek cisternovými vozidly, musí být tato cisternová vozidla označena výstražnými oranžovými tabulkami na přední a zadní straně vozidla, ale také musí mít oranžové tabulky s identifikačními čísly pro každou přepravovanou látku umístěny na bočních stranách každé komory, a to rovnoběžně s podélnou osou vozidla. Pokud jde o jednokomorovou nebo vícekomorovou cisternu přepravující pouze jednu nebezpečnou látku, je dovolené cisternové vozidlo označit pouze vpředu a vzadu oranžovými tabulkami s identifikačními čísly. Cisternová vozidla se dále označují velkými bezpečnostními značkami, a to na obou bočních stranách a na zadní straně vozidla. Pokud se jedná o jednokomorovou cisternu a nebo je ve vícekomorové cisterně přepravována pouze jedna nebezpečná látka, stačí umístit velké bezpečnostní značky na obou bočních stranách a na zadní straně vozidla. Při přepravě více různých nebezpečných látek je nutné označit velkými bezpečnostními značkami každou komoru cisterny z obou bočních stran a vzadu cisternové vozidlo označit všemi vzory bezpečnostních značek použitých na bocích cisterny. Výjimka je u vícekomorové cisterny, která přepravuje dva nebo více látek identifikačních čísel 1202 (motorová nafta), 1203 (benzín), 1223 (petrolej), 1863 (palivo pro tryskové motory) nebo 1268 (ropné destiláty) mohou být označena výstražnými tabulkami s čísly jen pro nejnebezpečnější z těchto přepravovaných látek, tedy látku s nejnižším bodem vzplanutí. (1)

Označování cisternových kontejnerů je obdobné jako označování kontejnerů pro volně ložené látky.

1.10 Dopravní omezení vozidel přepravujících nebezpečné věci

Vozidla přepravující nebezpečné věci a předměty mohou být omezena při provozu na pozemních komunikacích dopravními značkami. Mezi tyto dopravní značky patří dopravní značky B 18 a B19 (viz příloha D).

Dopravní značka B18 „Zákaz vjezdu všech vozidel přepravujících nebezpečný náklad“ zakazuje vjezd vozidlům přepravujícím výbušniny, snadno hořlavý nebo jinak nebezpečný materiál stanovený podle zvláštních předpisů. (1)

Dopravní značka B19 „Zákaz vjezdu všech vozidel přepravujících náklad, který může způsobit znečištění vody“ zakazuje vjezd vozidlům přepravujícím ropu nebo ropné materiály nebo jiné látky, které by mohly způsobit znečištění vody. (1)

Pro vozidla přepravující nebezpečné věci a předměty platí dále omezení při průjezdu tunely. Tunely jsou kategorizovány písmeny **A** až **E**. Kategorizace musí vycházet z předpokladu, že v tunelech existují nebezpečí, které mohou způsobit početné oběti nebo poškození infrastruktury tunelu výbuchy, úniky toxických plynů nebo těkavých toxických kapalin nebo požáry. Popis jednotlivých kategorií je popsán v příloze F.

Dopravní značky a signály určené pro zákaz vjezdu vozidel přepravujících nebezpečné věci do tunelů musí být umístěny na místě, kde je možná volba objízdne trasy. Tam, kde je vjezd do tunelů omezen, musí být dopravní značky označeny doplňkovými tabulkami opatřenými písmeny kategorie tunelu.

1.11 Rizika při přepravě nebezpečných věcí

Při přepravě nebezpečných věcí a předmětů mohou vzniknout rizika jejich úniku a to nejen vlivem špatného umístění nebo zajištění nákladu, ale hlavně rizika úniku při dopravních nehodách. Dopravní nehody při přepravě nebezpečných věcí způsobují velké potíže, protože únik přepravovaných nebezpečných věcí může způsobit poškození zdraví, majetku nebo životního prostředí. Počet dopravních nehod s účastí vozidla s nebezpečným nákladem se ročně pohybuje průměrně okolo 200 nehod. Při těchto nehodách převažují nehody vozidel přepravujících nebezpečné kapalné látky, kterých je přepravováno nejvíce. (8)

Dopravní nehody, kde viníkem je vozidlo přepravující nebezpečné věci nebo řidič takového vozidla se vyskytují v menší míře v porovnání se všemi dopravními nehodami s účastí těchto vozidel. Nehody jsou většinou způsobeny nízkou kvalitou řidičů, nízkou kvalitou školení ADR, únavou řidičů, nedodržováním bezpečnostních předpisů nebo špatným technickým stavem vozidla. (8)

Dopravní nehody, kde není viníkem vozidlo přepravující nebezpečné věci nebo řidič takového vozidla, jsou nehody, které jsou způsobeny řidičem jiného vozidla popřípadě ostatními účastníky silničního provozu. V těchto případech se jedná zejména o porušení zákona **o provozu na pozemních komunikacích č. 361/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů**. Snížení počtu těchto nehod závisí na samotných řidičích a ostatních účastnících silničního provozu, na jejich ohleduplnosti a dodržování například bezpečné vzdálenosti nebo bočního odstupu při přejíždění a v případě dopravní nehody rychlém informování složek integrovaného záchranného systému o přepravované nebezpečné věci. (8)

Rizika mohou vzniknout i při ložných operacích, jako je například **nakládka**, **vykládka** nebo **překládka**. Nejčastěji dochází k porušení obalu nešetrným zacházením při manipulaci a k překročení celkové hmotnosti vozidla, které může zhoršit jeho jízdní vlastnosti.

Při přepravě nebezpečných věcí, vybírá trasu dopravce. Při návrhu trasy by měl dopravce vědět, jestli se na jeho zvolené trase nenachází dopravní značky zakazující vjezd vozidlům, které přepravují nebezpečné věci. Pokud by chtěl dopravce zjistit, jaké riziko nehody se vyskytuje na jeho stanovené přepravní trase, v České republice, to může odvodit pouze z **rizikové mapy**, která ovšem není přístupná široké veřejnosti. Na této mapě jsou barevně odlišeny trasy od nízkého rizika dopravní nehody po riziku vysoké. Tato mapa byla zpracována s využitím statistik všech dopravních nehod v silniční dopravě.

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU ŠKOLENÍ ŘIDIČŮ A JINÝCH OSOB PODÍLEJÍCÍCH SE NA PŘEPRAVĚ NEBEZPEČNÝCH VĚCÍ

Tato část práce je rozčleněna do tří částí, které se týkají jednotlivých školení všech osob, podílejících se na přepravě nebezpečných věcí.

2.1 Školení řidičů

Kapitola o školení řidičů se podrobně zabývá všemi důležitými fakty, které tuto problematiku zahrnují, včetně společností provádějících toto školení. V druhé části kapitoly jsou zmíněny i informace o školení v zahraničí. Na závěr je i porovnání mezi školením u nás a v zahraničí, konkrétně v Irsku.

2.1.1 Školení řidičů v České republice

Podle zákona o silniční dopravě č. 111/1994 Sb. ve znění pozdější předpisů a Evropské dohody ADR jsou všichni řidiči přepravující nebezpečné věci povinni se zúčastnit speciálního školení řidičů, které je zakončené zkouškou schválenou příslušným orgánem. V České republice je tímto orgánem Ministerstvo dopravy České republiky, které zároveň organizuje dozor nad těmito zkouškami.

Při úspěšném absolvování této zkoušky řidiči obdrží **Osvědčení o školení řidičů přepravujících nebezpečné věci** (viz příloha G), které je platné po dobu pěti let. Po uplynutí této doby může být prodlouženo o dalších pět let od data uplynutí jeho platnosti, pokud se jeho držitel během posledního roku platnosti před uplynutím doby jeho platnosti zúčastní obnovovacího školení a úspěšně složí obnovovací zkoušku. Osvědčení musí být vydáno v jazyce státu, ve kterém bylo vydáno. Pokud je tento jazyk jiný než angličtina, němčina nebo francouzština, musí být vydáno i v některých z těchto uvedených jazyků.

V současné době má toto osvědčení formu oranžového papírového dvojlistu formátu A7 (viz příloha G), která obsahuje druh splněné zkoušky, jméno, příjmení, datum narození a státní příslušnost držitele, dále razítko a podpis pověřené osoby k vydávání osvědčení a datum vydání. Na první straně osvědčení se v jeho pravém horním rohu nachází stříbrná oválná ochranná nálepka z rozlišovací značkou vydávaného státu. Tato nálepka slouží pro zabránění padělání.

Od 1.1. roku 2011 je na plánovaná změna, kdy toto osvědčení má přejít z papírové formy na formu plastové kartičky, která bude mít formát mezinárodního řidičského průkazu. Tento průkaz bude na rozdíl od stávající papírové kartičky vybaven i fotografií řidiče.

Uchazeči, kteří chtějí získat Osvědčení o školení řidičů přepravujících nebezpečné věci musí nejprve absolvovat **základní kurz** školení. Na základě úspěšného absolvování tohoto kurzu se pak mohou zúčastnit i dalších speciálních nástavbových kurzů. Mezi tyto speciální kurzy patří :

- speciální kurz pro přepravu v cisternách,
- speciální kurz pro přepravu výbušných látek třídy nebezpečnosti 1,
- speciální kurz pro přepravu radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7.

Všechny z výše uvedených školení musí mít formu kurzu schváleného příslušným orgánem, kterým je v České republice Ministerstvo dopravy.

Hlavním úkolem školení je seznámit řidiče s riziky, které mohou vzniknout při přepravě nebezpečných věcí a poskytnout jim základní důležité informace, které jsou nezbytné pro minimalizaci vzniku případné nehody, a pokud k ní dojde, umožnit jim provést bezpečnostní opatření, která jsou důležitá pro jejich vlastní bezpečnost, bezpečnost veřejnosti, ochranu životního prostředí a pro omezení následků nehody.

Školení musí probíhat tak, aby bylo co nejnázornější a kromě teorie by jeho součástí měla být i individuální praktická cvičení, která se týkají první pomoci, hašení ohně a pokynů co dělat a jak se zachovat v případě nehody nebo poruchy vozidla. Tato cvičení musí být prováděna v návaznosti teoretické školení. Školící organizace musí dále zajistit, aby školitelé měli dobré znalosti a brali v úvahu poslední vývoj v předpisech a požadavcích na školení týkajících se přepravy nebezpečných věcí.

Každý z kurzů má stanovený svůj nejkratší časový rozsah teoretické části. Základní kurz musí trvat nejméně **18** vyučovacích hodin, speciální kurz pro přepravu v cisternách nejméně **12** vyučovacích hodin, speciální kurz pro přepravu výbušných látek třídy nebezpečnosti 1 nejméně **8** vyučovacích hodin a speciální kurz pro přepravu radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7 nejméně **8** vyučovacích hodin (1 vyučovací hodina trvá 45 minut). Dále je stanoveno, že každý den školení nesmí trvat déle jak **8** vyučovacích hodin.

Náplň, kterou musí obsahovat jednotlivá školení, je uvedena v příloze A dohody ADR a musí obsahovat nejméně:

a) základní školení

- všeobecné předpisy vztahující se na přepravu nebezpečných věcí,
- hlavní druhy nebezpečí,
- informace o ochraně životního prostředí kontrolou pohybu odpadů,
- preventivní a bezpečnostní opatření vhodná pro různé druhy nebezpečí ,
- co dělat v případě nehody,
- označování nápisy, bezpečnostními značkami, velkými bezpečnostními značkami a oranžovými tabulkami,
- co řidič během přepravy musí a nesmí dělat,
- účel a funkce technických zařízení na vozidlech,
- zákazy společné nakládky do jednoho vozidla nebo do jednoho kontejneru,
- bezpečnostní opatření při nakládce a vykládce nebezpečných věcí,
- všeobecné informace týkající se právní zodpovědnosti,
- informace provozu na kombinované dopravy,
- manipulaci a uložení kusů ve vozidle,
- pokyny pro chování se v tunelech (16),

b) speciální kurz pro přepravu v cisternách

- chování vozidel při jízdě po silnici, včetně pohybů nákladů
- zvláštní požadavky týkající se vozidel,
- všeobecné teoretické znalosti různých systémů plnění a vyprazdňování,
- specifická dodatečná ustanovení vztahující se na používání těchto vozidel (osvědčení o schválení, označování oranžovými tabulkami) (16),

c) speciální kurz pro přepravu výbušných látek třídy nebezpečnosti 1

- zvláštní rizika, která jsou vlastní výbušným a pyrotechnickým látkám a předmětům
- zvláštní požadavky týkající se společné nakládky látek a předmětů třídy nebezpečnosti 1, (16)

d) speciální kurz pro přepravu radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7

- zvláštní rizika vzhledem k ionizujícímu záření,
- zvláštní požadavky týkající se balení, manipulace, společné nakládky a uložení radioaktivních látek ve vozidle,
- zvláštní opatření, která musí být učiněna při nehodě za přítomnosti radioaktivních látek. (16)

Dalším školením, které se provádí je obnovovací školení. To se týká řidičů, kteří již osvědčení vlastní, ale brzy jim vyprší jeho doba platnosti. Má za úkol aktualizovat znalosti řidičů a musí obsahovat novinky v oblasti techniky, nebezpečných věcí a právních předpisů. Jeho časový rozsah, včetně individuálního praktického výcviku, musí trvat nejméně po dobu **dvou** dnů, přičemž je zakázáno v jednom dnu školení více jak **8** vyučovací hodiny.

Na konci každého školení v posledním dnu kurzu následuje zkouška, která je provedena pod dohledem zkušebního komisaře. Tímto komisařem musí být současný pracovník nebo bývalý pracovník Ministerstva dopravy, vlastníci osvědčení, které ho opravňuje k provádění těchto zkoušek.

Zkušební testy a otázky nejsou k dispozici veřejnosti a jsou uloženy na Ministerstvu dopravy České republiky. Uchazeči o osvědčení tedy nemají k dispozici žádný ukázkový test, který by jim mohl pomoci při přípravě ke zkoušce a musí si vystačit pouze se znalostmi z absolvovaného kurzu.

Zkouška musí mít formu písemného testu nebo kombinace písemného testu a ústní zkoušky. Každý písemný test se skládá z otázek, které mají **tři** různé možnosti odpovědí. Správně je vždy pouze **jedna** z těchto možností, přičemž při špatné odpovědi se neudělují záporné body. Na úspěšné složení musí uchazeč zodpovědět správně **90 %** ze všech otázek. V případě, správného zodpovězení **80 %** ze všech otázek, je k písemnému testu připojeno ještě ústní přezkoušení, které je nutné pro úspěšné splnění také složit. Při zodpovězení méně jak **80 %** ze všech otázek uchazeč zkoušku nesplnil. Doba trvání zkoušky musí být nejméně **45 minut**. Dále není dovoleno používání jakýchkoli pomůcek.

Test ze základního kurzu obsahuje **30 otázek**, zahrnujících probranou látku. Při obnovovacím školení má tento test pouze **20 otázek**.

Speciální kurz pro přepravu v cisternách se skládá z všeobecného testu, sestaveného z **20 otázek**, a dále z speciálního testu pro určitou třídu nebezpečnosti, pro kterou chce mít uchazeč osvědčení. Znamená to tedy, že uchazeč, který má zájem například převážet nebezpečné věci v cisterně patřící do třídy nebezpečnosti 2 a 3 musí kromě všeobecného testu

splnit ještě další dva speciální testy na znalosti z tříd nebezpečnosti 2 a 3. Každý z těchto testů má **10 otázek** a pro jeho splnění platí stejná pravidla jako pro všechny ostatní testy. V jednom testu lze absolvovat maximálně **tři** doplňující testy, na tři různé třídy nebezpečnosti. Třídy nebezpečnosti 4.1, 4.2 a 4.3 jsou pro své velice podobné vlastnosti spojeny v jednu třídu 4. Pro další třídy nebezpečnosti jako 5.1, 5.2, 6.1 a 6.2 toto spojení neplatí a každá z těchto tříd nebezpečnosti je považována za jednu třídu. Při obnovovacím školení se pro tuto zkoušku používá stejný postup jako u první zkoušky.

Speciální kurz pro přepravu výbušných látek třídy nebezpečnosti 1 a speciální kurz pro přepravu radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7 jsou velice ojedinělé kurzy, které má v České republice splněné pouze několik málo osob a moc často se neprovádějí. Testy u těchto kurzů se sestávají každý z **20 otázek**.

Níže jsou uvedeny některé společnosti a organizace, provádějící školení řidičů:

- **Sdružení ČESMAD BOHEMIA**

Sdružení ČESMAD BOHEMIA provádí školení řidičů ve velmi častých termínech, téměř po celé České republice. Nabízí všechny druhy kurzů školení včetně obnovovacích. Ceny za jednotlivé kurzy, kromě základního, nejsou na webových stránkách sdružení uvedeny. Další podrobnosti viz tabulka.

Tabulka č. 6 – Nabídka Sdružení ČESMAD BOHEMIA (školení řidičů)

<i>Termíny školení</i>	<i>Rozsah školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Cena školení člen ČESMAD BOHEMIA - základní kurz -</i>	<i>Cena školení nečlen ČESMAD BOHEMIA - základní kurz -</i>
5 x až 10 x za měsíc	3 dny**	Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Plzeň, ...***	3 200 Kč*	3 500 Kč*

Zdroj: autor

* ceny jsou uvedeny bez DPH

** u obnovovacího školení je rozsah jen 2 dny

*** další místa školení viz webové stránky ČESMAD BOHEMIA

- **DEKRA Automobil a.s.**

Tato společnost patří mezi největší společnosti, které se zabývají přepravou nebezpečných věcí a jejím školením. Provádí všechny druhy školících kurzů včetně kurzů obnovovacích. Termíny školení jsou celkem častých intervalech, hlavně ve větších městech. Bližší informace jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka č. 7 – Nabídka DEKRA Automobil a.s. (školení řidičů)

<i>Termíny školení</i>	<i>Rozsah školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Ceny</i>		
			<i>základní kurz / obnovovací</i>	<i>speciální třída 1 a 7 / obnovovací</i>	<i>kurz pro cisterny / obnovovací</i>
5 x až 10 x do měsíce	3 dny**	Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Jablonec n.N., Litvínov, České Budějovice, Plzeň	3 333 Kč* / 2 083 Kč*	2 500 Kč* / 1 667 Kč*	1 500 Kč* + 667 Kč* za jednu třídu / 1 500 Kč*

Zdroj: autor

* ceny jsou uvedeny bez DPH

** u obnovovacího školení je rozsah jen 2 dny

- **M Konzult**

Společnost M Konzult nabízí všechny druhy školících kurzů i s kurzy obnovovacími, mimo obnovy speciálního kurzu pro třídy nebezpečnosti 1 a 7. Pro své stálé zákazníky a držitele zákaznických karet poskytují slevy v rozsahu 5 – 15 %. Další informace viz tabulka.

Tabulka č. 8 – Nabídka M Konzult (školení řidičů)

<i>Termíny školení</i>	<i>Rozsah školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Ceny</i>		
			<i>základní kurz / obnovovací</i>	<i>speciální třída 1 a 7</i>	<i>kurz pro cisterny / obnovovací</i>
3 x až 5 x do měsíce	3 dny**	Praha, Liberec, Jihlava, Olomouc, Zlín, Šumperk, Týniště nad Orlicí	3 334 Kč* / 2 083 Kč	2 417 Kč*	2 917 Kč* + 625 Kč* za jednu třídu / 1 000 Kč*

Zdroj: autor

- * ceny jsou uvedeny bez DPH; cena u kurzu pro cisterny 2 917 Kč je včetně tří tříd
- ** u obnovovacího školení je rozsah jen 2 dny

- *Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.*

Tato brněnská organizace nabízí školení jednou za měsíc v Brně. Provádí stejně tak jako společnost M Konzult všechny druhy školících kurzů, i obnovovací, mimo obnovy speciálních kurzů pro třídy nebezpečnosti 1 a 7. Svým stálým zákazníkům poskytuje určité slevy.

Tabulka č. 9 – Nabídka Centra dopravního výzkumu, v.v.i (školení řidičů)

<i>Termíny školení</i>	<i>Rozsah školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Ceny</i>		
			<i>základní kurz / obnovovací</i>	<i>speciální třída 1 a 7</i>	<i>kurz pro cisterny / obnovovací</i>
1 x za měsíc	3 dny**	Brno	3 193 Kč* (2 857 Kč)* / 1 849 Kč* (1 681 Kč)*	2 521 Kč*	1 345 Kč* + 588 Kč* za jednu třídu / 1 344 Kč*

Zdroj: autor

* ceny jsou uvedeny bez DPH; ceny uvedené v závorce jsou ceny pro stálé zákazníky

** u obnovovacího školení je rozsah jen 2 dny

2.1.2 Školení řidičů v zahraničí – Irsko

Všichni řidiči vozidel, přepravujících nebezpečné věci v Irsku musí být stejně jako u nás držiteli osvědčení o školení, které je vydané příslušným orgánem nebo subjektem uznaným tímto orgánem. V Irsku je tímto orgánem **Health and Safety Authority** a jejím uznaným subjektem je **The Chartered Institute of Logistics and Transport**. Tyto dvě organizace se zabývají přepravou nebezpečných věcí a jsou pověřeny k provádění zkoušek řidičů, na základě kterých jim pak vydávají osvědčení, opravňující je přepravovat nebezpečné věci po silnici. Platnost tohoto osvědčení je **5 let**. V posledním roce jeho platnosti, musí řidiči, pokud si chtějí prodloužit jeho platnost, absolvovat obnovovací školení a složit obnovovací zkoušku.

První krok pro získání osvědčení je pro všechny uchazeče zúčastnit se školení. To mohou provádět pouze společnosti, které mají pověření od organizace **Health and Safety Authority**. Takovýchto společností je v celém Irsku pouze pět. Všechny jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 10 – Společnosti provádějící školení řidičů v Irsku

<i>Jméno společnosti</i>	<i>Město, kde společnosti sídlí</i>
Hazchem Training Ltd.	Maynooth
NorthWest Training Centre	Letterkenny
Robin Mulligan Ltd.	Dunshaughlin
Frank Daly & Associates	Longford
Chemical Transport Training	Dublin

Zdroj: autor, na základě (17)

Jednotlivé školící kurzy jsou čtyři. Patří mezi ně tyto:

- základní kurz pro přepravu nebezpečných věcí v kusech
- speciální kurz pro přepravu nebezpečných věcí v cisternách
- speciální kurz pro přepravu výbušných látek třídy nebezpečnosti 1
- speciální kurz pro přepravu radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7

Každá z pěti výše uvedených společností je oprávněna k provádění všech kurzů mimo speciálních pro přepravu výbušných látek třídy nebezpečnosti 1, který může provádět pouze **Department of Justice, Equality and Law Reform** (Ministerstvo spravedlnosti, rovnosti a právních reforem) a speciálních pro přepravu radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7, který může provádět pouze **Radiological Protection Institute of Ireland** (Institut pro radiační ochranu Irsku). Tyto dva orgány jsou také jedinými, které mohou provádět zkoušky z těchto dvou tříd nebezpečnosti.

Každý uchazečů se musí nejdříve zúčastnit **základního kurzu pro přepravu v kusech**. Ten musí trvat **21,5 – 23** vyučovacími hodinami a je rozdělen do **tří** dnů. Zároveň s ním lze absolvovat i speciální kurz pro přepravu v cisternách, který musí trvat minimálně **12** vyučovacími hodinami a je rozložen do **dvou** dnů. Pokud se tedy uchazeč rozhodne pro oba z těchto kurzů zároveň, bude muset navštěvovat 3 dny základní a následně pak 2 dny speciální kurz pro přepravu v cisternách. Když se tak nerozhodne, může si speciální kurz pro přepravu v cisternách doplnit u příštího obnovovacího kurzu. Všechny z uvedených kurzů se vypisují **maximálně pro 16 uchazečů**.

Základní obnovovací kurz musí trvat po dobu **8,5 – 10** vyučovacími hodinami a speciální pro přepravu v cisternách **2** vyučovací hodiny. Musí být rozděleny do dvou dnů.

Ceny školení jsou uvedeny v tabulce č. 11:

Tabulka č. 11 – Ceny školení řidičů v Irsku

<i>Druh školení</i>	<i>Cena</i>
základní kurz pro přepravu v kusech	385 €
základní kurz pro přepravu v kusech + speciální kurz pro přepravu v cisternách	660 €
obnovovací základní kurz	275 €
obnovovací základní kurz pro přepravu v kusech + speciální kurz pro přepravu v cisternách	310 €

Zdroj: autor, na základě (18)

Pro získání osvědčení pro přepravu nebezpečných věcí po silnici musí uchazeč dále úspěšně splnit zkoušku, na kterou se musí dostavit nejpozději do **jednoho roku** od ukončení školení. Tu jako jediný pořádá **The Chartered Institute of Logistics and Transport**, který také určuje termíny a místa zkoušek.

Zkoušky jsou pořádány každý čtvrtek v měsíci. Provádějí se vždy v jednom z následujících měst: **Dublin, Galway, Cork, Letterkenny**. Mají formu písemného testu, který může být buď na znalosti ze základního nebo speciálního kurzu přepravy v cisternách. Vzorové otázky z testu si mohou uchazeči stáhnout z webových stránek The Chartered Institute of Logistics and Transport.

Všechny testy včetně obnovovacích se skládají ze **tří částí po 12 otázkách**, tj. celkem **36**. Každá otázka má **4 možnosti** odpovědí, ale správně je vždy pouze jen **jedna** z možností. Na úspěšné splnění je zapotřebí odpovědět správně nejméně na **24 otázek**, přičemž z každé ze třech částí je nutné mít správně zodpovězeno minimálně **8 otázek**. Časový limit testu je **1 hodina**. Během jeho průběhu není dovoleno používání jakýchkoli pomůcek.

Při úspěšném splnění zkoušky obdrží uchazeč obvykle do **10 dnů** doporučeným dopisem **Osvědčení o školení řidiče vozidel přepravujících nebezpečné věci**. Při neúspěchu obdrží uchazeč doporučený dopis s pokyny pro opakování zkoušky se seznamem míst, kde se jí může podrobit. Zkoušku lze opakovat pouze jednou, poté je nutné zopakovat celé školení.

Poplatky za zkoušku jsou následující:

Tabulka č. 12 – Poplatky za zkoušky v Irsku

<i>Druh zkoušky</i>	<i>Cena</i>
základní pro přepravu v kusech	110 €*
základní pro přepravu v kusech + speciální pro přepravu v cisternách	165 €*
obnovovací základní pro přepravu v kusech	110 €*
obnovovací základní pro přepravu v kusech + speciální pro přepravu v cisternách	165 €*

Zdroj: autor, na základě (17)

* k ceně je ještě připočítáván certifikační poplatek ve výši 15 €

2.1.3 Porovnání školení řidičů v České republice a v Irsku

V následující tabulce jsou uvedeny nejdůležitější rozdíly ve školení mezi Českou republikou a Irskem.

Tabulka č. 13 – Porovnání školení řidičů v České republice a Irsku

	<i>Porovnávaný problém</i>	<i>Česká republika</i>	<i>Irsko</i>
1	kapacita na jednom termínu školení	není stanovena	max. 16 uchazečů
2	časový rozsah školících kurzů (ve vyuč. hodinách)	základní: 18 pro přepravu v cisternách: 12 třída 1 a 7: 8	základní: 21,5 – 23 pro přepravu v cisternách: 12 třída 1 a 7: 8
3	školící kurzy	základní kurz a kurz pro přepravu v cisternách nelze uskutečnit dohromady	základní kurz a kurz pro přepravu v cisternách je možné uskutečnit dohromady

4	třídy nebezpečnosti pro cisternovou přepravu	nutné dodělat ke kurzu pro přepravu v cisternách	součástí kurzu pro přepravu v cisternách jsou zahrnuty všechny třídy nebezpečnosti
5	školení a zkoušky	provádí jedna organizace	provádí 2 různé organizace
6	termíny a místa zkoušek	podle vypsání danou organizací, prakticky po celé české republice	určeny termín pouze ve čtvrtek, pouze ve čtyřech městech
7	školení tříd nebezpečnosti 1 a 7	mohou provádět školící organizace	mohou provádět pouze určité orgány
8	zkušební testy	píší se v posledním dnu školení	musí se psát max. do 1 roku po školení
9	zkušební testy – příprava uchazečů	neveřejný dokument	věřené, lze je stáhnout z internetu
10	počet otázek v zkušebním testu (první test / obnovovací test)	základní: 30 / 20 pro přepravu v cisternách: 20 / 20 jednotlivá třída pro cisterny: 10 / 10 třída 1 a 7: 20 / 20	pro všechny testy i obnovovací 36
11	požadavky na splnění zkušebního testu	27 ze 30 otázek (popř. 24 ze 30 otázek – doplňující ústní zkouška)	24 ze 36 otázek, přičemž min. 8 z 12 z každé části
12	poplatky školení a zkoušky	platí se dohromady za školení i zkoušku (nižší)	platí se zvlášť za školení a za zkoušku (výrazně vyšší až 4 x)

Zdroj: autor

2.2 Školení bezpečnostních poradců

Každý podnik nebo společnost, která se zabývá silniční přepravou nebezpečných věcí nebo souvisejících činností s touto přepravou jako například balení, nakládka, plnění nebo vykládka nebezpečných věcí, musí jmenovat jednoho či více **bezpečnostních poradců**.

Vyhláška Ministerstva dopravy české republiky č. 55/2003 Sb., ovšem stanovuje, že povinnost jmenovat bezpečnostního poradce se nevztahuje na podniky a společnosti, které se zabývají přepravou omezeného nebo podlimitního množství nebezpečných věcí, stejně tak i v případech, kdy se na přepravu nevztahují předpisy ADR. Tyto podniky a společnosti pak bezpečnostního poradce jmenovat nemusí.

Bezpečnostním poradcem může být jmenován zaměstnanec podniku nebo společnosti jako například vedoucí dopravy, vedoucí skladu, dispečer apod., nebo i o osoba, která není zaměstnancem a je schopna tuto činnost vykonávat externí formou.

Hlavním úkolem každého poradce, při zachování odpovědnosti vedoucího podniku či společnosti, je snažit se všemi vhodnými prostředky a opatřeními usnadnit provádění těchto činností v souladu s platnými předpisy a co nejbezpečnějším způsobem. (3)

Mezi povinnosti poradce patří zejména tyto:

- dohlížet na dodržování předpisů pro přepravu nebezpečných věcí,
- radit svému podniku či společnosti při operacích souvisejících s přepravou nebezpečných věcí,
- připravit výroční zprávu pro vedení podniku či společnosti nebo popřípadě pro místní orgán veřejné zprávy, o činnostech podniku či společnosti týkajících se přepravy nebezpečných věcí (musí být uchována po dobu pěti let). (3)

Poradce má dále také povinnost sledovat tyto důležité činnosti a postupy:

- postupy pro dodržování předpisů upravujících zařazování nebezpečných věcí určených k přepravě,
- postupy při pořizování dopravních prostředků s ohledem na respektování všech zvláštních požadavků souvisejících s přepravou nebezpečných věcí,
- postupy kontrol zařízení, které se využívá při přepravě, nakládce nebo vykládce nebezpečných věcí,

- vlastní školení zaměstnanců podniku či společnosti a vedení záznamů o tomto školení,
- uplatňování vhodných nouzových postupů v případě jakékoliv nehody nebo mimořádné události, která může nepříznivě ovlivnit bezpečnost přepravy, nakládky a vykládky nebezpečných věcí,
- analýzy, a pokud je to potřebné, vypracování zpráv týkajících se vážných nehod, mimořádných událostí nebo závažných porušení předpisů zjištěných během přepravy, nakládky nebo vykládky nebezpečných věcí,
- uplatňování vhodných opatření k zamezení opakování nehod, mimořádných událostí nebo závažných porušení předpisů,
- dodržování právních předpisů a zvláštních požadavků spojených s přepravou nebezpečných věcí, týkající se volby a využití subdodavatelů nebo jiných třetích osob,
- ověřování, že zaměstnanci účastníci se na přepravy, nakládky nebo vykládky nebezpečných věcí mají k dispozici podrobné pracovní postupy a pokyny,
- zavádění opatření ke zvýšení informovanosti o nebezpečích spojených s přepravou, nakládkou a vykládkou nebezpečných věcí,
- uplatňování kontrolních postupů s cílem zajistit aby v dopravních prostředcích byly k dispozici doklady a bezpečnostní výbava, které musí doprovázet přepravu, a aby tyto doklady a výbava byly v souladu s předpisy,
- uplatňování kontrolních postupů s cílem zajistit dodržování předpisů pro nakládku a vykládku,
- existenci bezpečnostního plánu u přeprav vysoce rizikových nebezpečných věcí. (3)

Bezpečnostní poradce musí být držitelem platného **Osvědčení o odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí po silnici** (viz příloha H). Získání tohoto osvědčení je možné pouze na základě absolvování odborného školení u pověřených organizací a úspěšného složení předepsané zkoušky.

Osvědčení má platnost **pěti** let a musí být uznáváno všemi smluvními stranami. Po uplynutí pěti let může být prodlouženo o dalších pět let od data uplynutí jeho platnosti, pokud se jeho držitel během posledního roku platnosti před uplynutím doby jeho platnosti zúčastnil obnovovací zkoušky a úspěšně ji složil (pro obnovení osvědčení už není povinné absolvování školení).

Školení většinou bývá formou zhruba týdenního kurzu a poskytuje účastníkům informace a podrobnou orientaci v předpisu ADR. Mezi osnovu školícího kurzu lze uvést například právní předpisy, strukturu ADR, klasifikaci nebezpečných věcí, třídy nebezpečných věcí, značení vozidel, výbava vozidel aj. Na školení je nutné se přihlásit většinou pomocí elektronické přihlášky na webových stránkách společnosti, která školení provádí.

V České republice v souladu s dohodou ADR platí, že uchazeči, kteří chtějí pracovat pro podniky či společnosti, které se specializují pouze na určité druhy nebezpečných věcí, mají možnost zúčastnit se školení a být zkoušeni jen z témat, které jsou spojeny s jejich činností. Druhy kurzů školení jsou tři a to **základní** (pro všechny třídy nebezpečnosti kromě 1 a 7), **speciální pro třídu nebezpečnosti 1** a **speciální pro třídu nebezpečnosti 7**. Na rozdíl od školení řidičů, není pro získání speciálního kurzu pro třídu nebezpečnosti 1 nebo 7 nutné absolvovat základní školení. Uchazeč tedy může být bezpečnostním poradcem například pouze pro třídu nebezpečnosti 1 a/nebo pro třídu nebezpečnosti 7.

Ministerstvo dopravy České republiky schválilo pro provádění školení bezpečnostních poradců pro přepravu nebezpečných věcí po silnici tři společnosti. Těmito společnostmi jsou **Sdružení ČESMAD BOHEMIA**, **M Konzult** a **DEKRA Automobil a.s.** Žádné další subjekty nesmí toto školení vykonávat.

Dále jsou uvedeny jednotlivých společností provádějící školení:

- ***Sdružení ČESMAD BOHEMIA***

Tato společnost nabízí pouze základní školení bez speciálních nástavbových kurzů. Dále nabízí i slevu svým členům. Další podrobnosti jsou uvedeny v tabulce.

Tabulka č. 14 – Nabídka Sdružení ČESMAD BOHEMIA (bezpečnostní poradci)

<i>Termíny školení</i>	<i>Rozsah školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Cena školení člen ČESMAD BOHEMIA</i>	<i>Cena školení nečlen ČESMAD BOHEMIA</i>
říjen 2010	6 dnů	Beroun	12 000 Kč*	13 000 Kč*

Zdroj: autor

* ceny jsou uvedeny bez DPH

- **M Konzult**

Společnost M Konzult nabízí širokou škálu termínů školení ve svých pobočkách po celé České republice. Kromě základního kurzu školení nabízí i oba nástavbové kurzy pro třídy nebezpečnosti 1 a 7. Dále tato společnost nabízí i služby **externího bezpečnostního poradce**. Podrobnosti viz tabulka.

Tabulka č. 15 – Nabídka M Konzult (bezpečnostní poradci)

<i>Termíny školení</i>	<i>Rozsah školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Ceny</i>		
			<i>základní školení</i>	<i>speciální třída 1</i>	<i>speciální třída 7</i>
téměř každý týden	2 – 3 dny**	Praha, Liberec, Jihlava, Olomouc, Zlín, Šumperk, Týniště nad Orlicí	8 900 Kč*	3 500 Kč*	3 500 Kč*

Zdroj: autor

* ceny jsou uvedeny bez DPH

** u speciálních kurzů (třída 1 a 7) pouze jednodenní školení

- **DEKRA Automobil a.s.**

DEKRA Automobil a.s. nabízí svým klientům kromě základního a obou nástavbových kurzů školení i **obnovovací kurzy** školení. Tyto kurzy jsou určeny pro držitele platného osvědčení, kterým již brzy skončí platnost a mají zájem si platnost osvědčení prodloužit o dalších pět let. Nejsou však povinné, ale slouží pro přípravu k obnovovací zkoušce. Z hlediska náročnosti zkoušky je doporučeno se těchto kurzů zúčastnit. Další informace jsou v tabulce níže.

Tabulka č. 16 – Nabídka DEKRA Automobil a.s. (bezpečnostní poradci)

<i>Termíny školení</i>	<i>Rozsah školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Ceny</i>		
			<i>základní školení / obnovovací</i>	<i>speciální třída 1 / obnovovací</i>	<i>speciální třída 7 / obnovovací</i>
téměř 2x do měsíce	5 dnů**	Praha, Brno***	12 500 Kč* / 7 500 Kč*	3 333 Kč* / 3 333 Kč*	3 333 Kč* / 3 333 Kč*

Zdroj: autor

* ceny jsou uvedeny bez DPH

** u speciálních kurzů (třída 1 a 7) pouze jednodenní školení

*** obnovovací školení je prováděno pouze v Praze

Dalším krokem k získání Osvědčení o odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí po silnici je po absolvování povinného školení, úspěšné složení zkoušky. Ta se skládá před tříčlennou zkušební komisí, která je sestavena a schválena Ministerstvem dopravy České republiky a je neveřejná. Předsedou zkušební komise je zástupce Ministerstva dopravy České republiky, který řídí jednání a práci komise a dbá na její správný postup.

Každá zkouška je zaměřená na příslušnou specializaci, která může být buď na **třídu nebezpečnosti 1** nebo na **třídu nebezpečnosti 7** nebo na **všechny třídy nebezpečnosti kromě tříd 1 a 7**. V jednom termínu může uchazeč vykonat zkoušku pro získání osvědčení maximálně pro **dvě** specializace.

Samotná zkouška se skládá z **testové části** a z **případové studie**. Testová část se dále dělí na část **všeobecnou** a **specializační**.

Všeobecná část je společná pro všechny specializace a skládá se z testu obsahujícího **20 otázek** s možností volby ze tří možných odpovědí. Je u ní zakázáno používat jakýchkoliv pomůcek a doba na její vypracování je **45 minut**.

Specializační část obsahuje **15 otázek** a je u ní dovolené používání pomůcek jako například kalkulačka, právní předpisy ve formě Sbírkou zákonů nebo Sbírkou mezinárodních smluv. Doba na vypracování je také **45 minut**.

Dále navazuje případová studie, při které je opět povolené používání pomůcek. Doba na její vypracování je **90 minut** (při zkoušce pro prodloužení platnosti osvědčení se již tato zkouška neskládá z případové studie).

Po uplynutí všech výše uvedených časů, odevzdají všichni uchazeči své zkušební testy bez ohledu na to, jestli případovou studii a testy dokončili nebo ne. Uchazeč, který u zkoušky neprospěl, nebo byl vyloučen se může přihlásit k nové zkoušce minimálně za **1 měsíc** od termínu neúspěšné zkoušky. V takovém případě se vykoná zkouška v plném rozsahu včetně uhrazení poplatků. Uchazeči, který naopak u zkoušky prospěl vydá Ministerstvo dopravy České republiky do patnácti pracovních dnů od vykonání zkoušky **Osvědčení o odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí po silnici**.

Celá zkouška musí probíhat podle zkušebního řádu, který vydalo a schválilo Ministerstvo dopravy České republiky. Veškeré základní údaje a informace, které souvisejí s konáním zkoušek jsou zveřejněny ve **Věstníku dopravy**.

Na zkoušku se přihlašuje pomocí elektronického formuláře na webových stránkách dané společnosti či podniku, provádějící zkoušky. Jediná organizace, která byla pověřena Ministerstvem dopravy organizací a vykonáváním zkoušek je v České republice **Centrum dopravního výzkumu v.v.i.** Jedná se o vědeckou dopravě-výzkumnou organizaci v působnosti Ministerstva dopravy se sídlem v Brně. Organizace má i své další dvě pobočky přímo v Brně, pak v Tišnově a v Praze. V tabulce níže jsou uvedeny další informace týkající se provádění zkoušek bezpečnostních poradců.

Tabulka č. 17 – Nabídka Centra dopravního výzkumu v.v.i (bezpečnostní poradci)

<i>Termíny školení</i>	<i>Místo školení</i>	<i>Cena včetně DPH</i>
2 x do měsíce	Praha	1 250 Kč

Zdroj: autor

V současné době je v České republice asi 500 bezpečnostních poradců. Jejich seznam je veřejně přístupný na webových stránkách Centra dopravního výzkumu.

2.3 Školení ostatních osob podílejících se na přepravě nebezpečných věcí

Znalost dohody ADR se netýká pouze řidičů a bezpečnostních poradců. Osoby, které jsou zaměstnanci podniků či společností, které se zabývají přepravou nebezpečných věcí a mezi jejich pracovní povinnosti patří takové, které se této přepravě týkají, musí být podle rozsahu svých povinností a odpovědnosti vyškoleni v předpisech platných pro takovou přepravu. Tento požadavek se vztahuje na osoby, jako jsou například zaměstnanci silničních dopravců a odesílatelů, personál provádějící manipulaci, nakládku nebo vykládku nebezpečných věcí a řidiči vozidel, kteří se podílí na této přepravě, kromě řidičů majících osvědčení o školení řidičů podle ADR.

Školení se musí zaměřit také na specifická ustanovení, která se vztahují na bezpečnost při přepravě nebezpečných věcí. Musí mít obsah, odpovídající odpovědnosti a pracovní činnosti dotyčné osoby. Personál musí být dobře seznámen se všeobecnými ustanoveními předpisů o přepravě nebezpečných věcí a také absolvovat podrobné školení odpovídající přesně jeho pracovním činnostem a odpovědnostem o ustanoveních předpisů, které se týkají této dopravy. (3)

Pokud je přeprava nebezpečných věcí prováděna kombinovanou (multimodální) přepravou, musí být personál seznámen se všemi předpisy ostatních druhů doprav, které jsou zúčastněné na tomto přepravním procesu.

Dále musí být personál proškolený o rizicích a možných nebezpečích zranění, které představují nebezpečné věci, přiměřeně stupni rizika zranění nebo ozáření při nehodě při přepravě těchto věcí. Musí být seznámen také s bezpečnou manipulací a nouzovými postupy.

Školení osob, které se podílí na přepravě nebezpečných věcí může probíhat například podle následující osnovy:

- *všeobecné školení*

Mělo by obsahovat všechny potřebné požadavky předepsané pro přepravu nebezpečných věcí v silniční dopravě.

- *specifické školení*

Zabývá se například přepravními doklady a dokumenty potřebnými k přepravě nebezpečných věcí, druhy vozidel a jejich konstrukcí, označování vozidel, obalovými skupinami, manipulace, omezené a podlimitní přepravy nebezpečných věcí atd.

- *bezpečnostní školení*

Mělo by se týkat hlavně bezpečností práce a požární ochranou, skladováním nebezpečných jedů, hořlavých kapalin a výbušnin. Dále by zde neměly chybět informace o tom, co dělat v případě nehody, například první pomoc, používání osobních ochranných prostředků, prostředků pro ochranu životního prostředí aj.

Podrobný záznam o absolvování každého školení musí zaměstnavatel i zaměstnanec uchovat a musí být ověřen na začátku každého nového zaměstnání. Školení personálu musí být neustále doplňováno obnovovacím školením s ohledem na změny předpisů.

Školení osob, podílejících se na přepravě nebezpečných věcí nabízí velké množství společností, zvláště ty, které nabízí školení řidičů. Uchazeči se přihlašují pomocí přihlášky, ať už v písemné nebo elektronické podobě. Po jeho absolvování je pak vydáno **Osvědčení**, které obdrží každý z uchazečů. Platnost tohoto osvědčení je **2 roky**, poté se pro prodloužení jeho platnosti musí držitel zúčastnit obnovovacího školení, na základě kterého je osvědčení prodlouženo o další 2 roky. Samotné školení trvá obvykle jeden den a jeho cena se pohybuje okolo **1 400 Kč** včetně DPH.

3 NÁVRHY NA ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI V SOUVISLOSTI SE ŠKOLENÍM ŘIDIČŮ

Tento návrh je zaměřen na zvýšení bezpečnosti při přepravě nebezpečných věcí a s tím souvisejícího školení řidičů, kteří se budou na této přepravě podílet. Za nejvíce rizikovou přepravu nebezpečných věcí je považována přeprava **výbušných látek třídy nebezpečnosti 1** a **radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7**, ke kterým se bude tento návrh realizovat.

V současné době platí, že řidiči, kteří se chtějí zúčastňovat na přepravě výbušných a radioaktivních látek, musí mít splněno základní školení s úspěšně absolvovanou zkouškou ze základní ho kurzu a dále musí mít splněný ještě speciální nastavbový kurz školení pro výbušné nebo radioaktivní látky s úspěšně zvládnutým testem z tohoto kurzu. Návrh spočívá ve změně výše uvedených požadavků, kde hlavní změny se budou týkat jak samotných řidičů tak i jejich školení a závěrečných testů.

3.1 Požadavky na řidiče

Řidiči, kteří se chtějí podílet na přepravě výbušných a radioaktivních látek musí podle tohoto návrhu splňovat požadavky, které jsou v následující tabulce.

Tabulka č. 18 – Požadavky na řidiče tříd nebezpečnosti 1 a 7

<i>Druh řidiče</i>	<i>Věk řidiče</i>	<i>Doba odřízených hodin přepravou nebezpečných věcí</i>
řidiči přepravující výbušné látky (třída 1)	minimálně 35 let	minimálně 7 000 hodin
řidiči přepravující radioaktivní látky (třída 7)	minimálně 35 let	minimálně 10 000 hodin

Zdroj: autor

Věk by řidič prokázal samozřejmě svým **občanským průkazem** nebo jiným dokladem, opatřeným jeho fotografií a datumem narození. Doba odřízených hodin, po kterou řidič přepravoval nebezpečné věci, by byla prokazována například podle **údajů z kotoučků tachografů**.

Jednotlivé jízdy by byly hodnoceny známkami jako ve škole, tzn. **1 nejlepší** a **5 nejhorší** hodnocení. Na závěr po absolvování poslední jízdy by se všechny známky sečetly a udělal jejich **aritmetický průměr**. Výsledná známka by se zaokrouhlovala na **1, 2, 3, 4** nebo **5** podle pravidel zaokrouhlování. Aby řidič u těchto jízd prospěl musí mít maximálně celkový aritmetický průměr rovný **třem**. Jestliže je tento průměr vyšší jak 3 musí řidič, opakovat nejen celé jízdy, ale i školení znova. Nemá tedy žádný pokus na opravu jízd.

Při úspěšném splnění dostane do Karty jízd **podpis** a **razítko** od pověřené osoby z Ministerstva dopravy České republiky, která mu také zapíše výslednou známku s textem „**PROSPĚL**“. V případě že řidič neuspěl, zapíše mu pouze do Karty jízd výslednou známku s textem „**NEPROSPĚL**“ a udělí podpis bez razítka.

Všechny jízdy by musely být splněny maximálně do **dvou měsíců**, od započetí první jízdy, přičemž během jednoho týdne by nebylo povoleno absolvování více jak **pěti** jízd. Termíny jízd by si řidiči domluvili předem s osobou pověřenou Ministerstvem dopravy České republiky popřípadě telefonicky nebo mailem.

Vozidlo nebo vozidla, která by byla používána k těmto jízdám by musela vlastnit některá z organizací, provozující toto školení. Musela by odpovídat parametrům, jakým odpovídají vozidlo na přepravu nebezpečných látek třídy nebezpečnosti 1 a/nebo 7. Organizace může při pořizování vozidla požádat stát o dotaci na toto vozidlo, ve výši **75 %** z jeho pořizovací ceny.

3.3 Změny v závěrečných zkouškách

Po úspěšném splnění jízd se řidič musí do **1 měsíce** dostavit k závěrečné zkoušce, konající se v místě organizace, kde řidič prošel školením a kurzem jízd. Tam je nutné, aby se prokázal **občanským průkazem, potvrzením o absolvování školení a kartou jízd** potvrzenou podpisem a razítkem od pracovníka z Ministerstva dopravy České republiky. Termíny na zkoušky by vypisovalo **pouze Ministerstvo dopravy České republiky**. Organizace, kde jsou zkoušky prováděny by byly tímto ministerstvem v dostatečném časovém předstihu o těchto termínech informovány.

Tato zkouška by měla formu buď **písemného** nebo **elektronického testu**. Elektronická forma testu by se prováděla ve speciálním programu na počítači pod pohledem pověřené osoby nebo osob z Ministerstva dopravy České republiky. Každý s řidičů by byl mezi jednotlivými počítači oddělen přepážkou, aby bylo zabráněno případnému opisování. Před zahájením vypracovávání testu by řidiči vyplnili pomocí elektronického formuláře

své jméno, příjmení, datum narození, číslo Karty jízd, hodnocení z kurzu jízd a třídu nebezpečnosti, pro kterou test dělají. Potom je ve stejném, předem stanoveném časovém okamžiku test automaticky spuštěn a po uplynutí doby, stanovené na jeho vypracování zase automaticky ukončen. Odpovědi na otázky se provádí pomocí klávesnice počítače. Výsledky jsou vyhodnoceny počítačem **ihned** po provedení zkoušky.

Jak elektronický tak i písemný test by byly složeny z **25**, namísto původních **20 otázek**. Každou otázku by tvořily **4 možnosti** (a, b, c, d) odpovědí. Správně by byla vždy jen **jedna** z nich, přičemž za špatně zodpovězenou otázku se neodčítají body. Celkový časový limit na splnění zkoušky ať už na třídu nebezpečnosti 1 nebo 7 je **60 minut**.

Písemný test by se konal pod dohledem zkušební komisaře, který by jej také **ihned** po jejich dokončení opravil a oznámil řidičům výsledky.

Požadavky na úspěšné splnění testu by se lišily v závislosti na stupni hodnocení z kurzu jízd. Při neúspěšném splnění zkoušky, má uchazeč možnost absolvovat zkoušku opravnou, nejdříve však **1 měsíc** po neúspěšném pokusu. V tabulce níže uvádím podrobnosti o těchto požadavcích.

Tabulka č. 19 – Požadavky na složení zkoušky

<i>Celková známka z povinných jízd</i>	<i>Minimální počet správně zodpovězených otázek (v závorce procentuální úspěšnost)</i>
1	20 (80%)
2	22 (88%)
3	24 (95%)

Zdroj: autor

3.4 Návrh na osvědčení o školení řidičů

V současnosti je tomu tak, že řidiči, kteří se mají oprávnění podílet na přepravě nebezpečných věcí třídy nebezpečnosti 1 a/nebo 7 mají tento fakt uveden v Osvědčení o školení řidičů přepravujících nebezpečné věci. To není správné, protože přeprava výbušných a radioaktivních látek je velice nebezpečná, a proto by na jejich přepravu mělo být vydáno **speciální osvědčení**. Proto by bylo dobré, aby všichni řidiči obdrželi na základě úspěšně složeného testu **Osvědčení o školení řidičů přepravujících výbušné látky třídy 1** nebo **Osvědčení o školení řidičů přepravujících radioaktivní látky třídy 7**, podle toho jaký

kurz školení splnili. Platnost těchto osvědčení by zůstala na pěti letech jak je tomu doposud, přičemž platnost by pak nebyla prodlužována, ale vydávaly by se nové.

Tato osvědčení by byla ve formě papírové kartičky, obsahující jméno a příjmení řidiče, datum narození a jeho fotografii. Muselo by být vydáno v jazyce vydávajícího státu a pokud tímto není angličtina tak také v ní. Osvědčení by vydávalo Ministerstvo dopravy České republiky doporučeným dopisem, obvykle do **10 dnů** od provedení zkušebního testu. Návrh je uveden v následujícím obrázku níže, kde vlevo je první strana a vpravo je druhá strana osvědčení.

The image shows two sets of certificate designs. The top set is for explosive substances (Class 1) and the bottom set is for radioactive substances (Class 7). Each set consists of a front side (left) and a back side (right).

Front side (Class 1): Features a yellow diamond hazard symbol with a black explosion icon. Text: **OSVĚDČENÍ O ŠKOLENÍ ŘIDIČŮ PŘEPRAVUJÍCÍCH VÝBUŠNÉ LÁTKY TŘÍDY 1**. Fields: Jméno / First name, Příjmení / Surname, Datum narození / Date of birth. Photo area: foto 45 x 35 mm. Country code: CZ.

Back side (Class 1): Fields: Vydáno kým / Issued by, Datum / Date, Podpis / Signature, Platí do / Applies to, Jiné záznamy / Other notes. Stamp area: otisk razítka.

Front side (Class 7): Features a yellow diamond hazard symbol with a black radiation icon. Text: **OSVĚDČENÍ O ŠKOLENÍ ŘIDIČŮ PŘEPRAVUJÍCÍCH RADIOAKTIVNÍ LÁTKY TŘÍDY 7**. Fields: Jméno / First name, Příjmení / Surname, Datum narození / Date of birth. Photo area: foto 45 x 35 mm. Country code: CZ.

Back side (Class 7): Fields: Vydáno kým / Issued by, Datum / Date, Podpis / Signature, Platí do / Applies to, Jiné záznamy / Other notes. Stamp area: otisk razítka.

Obrázek č. 2 – Návrh osvědčení o školení řidičů pro třídy 1 a 7

Zdroj: autor

3.5 Změny v obnovovacím školení

Po absolvování školení na třídu nebezpečnosti 1 by se řidič mohl zúčastnit dalšího školení na třídu nebezpečnosti 7 nebo naopak, nejdříve za **6 měsíců** po vydání osvědčení.

V případě, že řidič, bude mít zájem o obnovení svého osvědčení o dalších 5 let, musí se v posledním roce, maximálně však **1 měsíc**, před uplynutím doby platnosti zúčastnit **obnovovacího školení**. To by bylo zkráceno v případě školení na přepravu výbušných látek třídy nebezpečnosti 1 z **10 na 8** vyučovacích hodin a v případě školení na přepravu radioaktivních látek třídy nebezpečnosti 7 z **12 na 10** vyučovacích hodin.

Obnovovací jízdní kurz by zůstal stále povinný, přičemž jízdy na třídu nebezpečnosti 1 by byly zkráceny z **15 jízd na 10 (15h)** a jízdy na třídu nebezpečnosti 7 z **20 jízd na 15 (22,5h)**. Opět platí, že při nesplnění jízd nesmí být řidič připuštěn ke zkušebnímu testu a musí se celého školení i jízd zúčastnit v dalším termínu vypsáním Ministerstvem dopravy České republiky.

Co se týče zkušebních testů tam by došlo ke snížení z původního počtu **25 na 20** otázek. Požadavky na úspěšnost jsou stejné jako při prvním zkušebním testu podle celkového hodnocení z povinných jízd. Tzn. že řidič se výslednou známkou „1“ musí zodpovědět správně **16 otázek (80%)**, se známkou „2“ **18 otázek (88%)** a se známkou „3“ **19 z celkových 20 otázek (95%)**.

Při absolvování jízd s celkovým hodnocením „1“ a splnění zkušebního testu na 100%, by měl řidič v tomto obnovovacím školení nárok na slevu školení i testu ve výši **20%** z ceny.

3.6 Návrh cen

Celý tento návrh školení by byl samozřejmě zpoplatněn. Oproti současné situaci, kdy se platí za školení i za zkoušku jednotná cena, by se vzhledem k vyšším výdajům celého školení zavedly poplatky za zvlášť za školení a povinné jízdy a zvlášť za zkoušku. Důvodem je také fakt, že při nesplnění požadavků u jízdního kurzu nesmí být uchazeč připuštěn k závěrečné zkoušce. Proto tedy není důvod, proč by za ni měl uchazeč platit, když ji nevykonával. Návrh cen jednotlivých školení je uveden pro větší přehlednost v tabulce níže.

Tabulka č. 20 – Návrh cen za jednotlivá školení

<i>Druh školení</i>	<i>Cena</i>
školení + jízdy třída nebezpečnosti 1	4 750 Kč
školení + jízdy třída nebezpečnosti 7	5 000 Kč
zkouška třída nebezpečnosti 1 nebo 7	1 000 Kč
obnovovací kurz školení + jízdy třída nebezpečnosti 1	3 500 Kč
obnovovací kurz školení + jízdy třída nebezpečnosti 7	3 750 Kč
obnovovací zkouška tříd nebezpečnosti 1 nebo 7	750 Kč
opravná zkouška	500 Kč

Zdroj: autor

3.6 Další změny související se školením

Na závěr tohoto návrhu se lze ještě inspirovat školením řidičů v Irsku, kde všichni uchazeči o Osvědčení o školení řidičů přepravujících nebezpečné věci mají k dispozici ke své přípravě na zkoušku vzorový test s otázkami. U nás tomu tak v současné době bohužel není. Proto by měl návrh obsahovat, aby takovýto test byl k všem uchazečům přístupný. Mohl by být například volně přístupný na webových stránkách Ministerstva dopravy České republiky, nebo organizace, která toto školení provádí.

ZÁVĚR

Závěrem lze říci, že přeprava nebezpečných věcí po silnici je velmi **nebezpečná**, ale také velmi **zodpovědná** činnost. Zabývá se přepravou velkého množství látek, které mohou být v jakémkoliv skupenství, a které mají různé vlastnosti. Proto musí být uskutečňována pouze vozidly, které jsou pro tuto přepravu určeny. Vozidla musí splňovat určité parametry a také musí být řádně označeny oranžovými tabulkami.

Přeprava nebezpečných věcí se řídí se **mezinárodní Dohodou ADR**, která je každé 2 leté roky (2007, 2009, 2011 atd.) novelizována.

Řidiči, kteří se na této přepravě podílejí tedy na sebe berou velmi velkou zodpovědnost. Proto musí každý z nich absolvovat **speciální školení**, které by je mělo seznámit s všemi druhy nebezpečných věcí, které přepravují a také s tím, co mají dělat a jak se zachovat v případě vzniku dopravní nehody. Každý řidič, na konci tohoto školení musí splnit **zkoušku**, kterou dokazuje, že je řádně připraven přepravovat nebezpečné věci po silnici. Důležité je také, aby se takovýchto školení nezúčastňovali jen řidiči, ale také **každá osoba**, která se podílí na této přepravě.

K nejnebezpečnějším přepravám nebezpečných věcí patří **výbušné látky třídy nebezpečnosti 1** a **radioaktivní látky třídy nebezpečnosti 7**. Látky uvedených dvou tříd jsou velmi nebezpečné a proto vyžadují větší bezpečnost a zodpovědnost při jejich přepravě. Návrh, který práce obsahuje se také proto touto problematikou zabývá. Přepravu výbušných a radioaktivních látek by neměl provádět každý řidič, vlastníci osvědčení o školení řidičů přepravujících nebezpečné věci, ale pouze jen ti řidiči splňující **určitý věk** a **určitý počet odřízených hodin** přepravou nebezpečných věcí. Řidiči by se také měli zúčastňovat **povinných jízd**, po kterých by na základě jejich úspěšných splnění byli teprve pak připuštěni k závěrečné zkoušce. Po úspěšném splnění této zkoušky by pak obdrželi **speciální osvědčení**, které by je opravňovalo k přepravě nebezpečných věcí třídy nebezpečnosti 1 a/nebo 7.

V případě realizace tohoto návrhu, by jistě došlo k zvýšení bezpečnosti při přepravě těchto velice nebezpečných látek a zamezení dopravních nehod, které by mohly mít za následek velké škody na majetku, ztráty na lidských životech, či špatný dopad na životní prostředí.

SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

- (1) MILETÍN, J. – ŠVECOVÁ, M. *Přeprava nebezpečných věcí podle ADR 2005*. Praha: M-KONZULT, 2005.140 s. ISBN není.
- (2) KREJČÍ, L. Přeprava vysoce rizikových nebezpečných věcí dle mezinárodní Dohody ADR. *Doprava*, 2009, roč. 51, č. 5, s. 34 – 36. ISSN 0012-5520.
- (3) PETRUNČÍK, P. *ADR 2007 Přeprava nebezpečných věcí po silnici*. Praha: Sdružení automobilových dopravců ČESMAD BOHEMIA, 2007. 187 s. ISBN není
- (4) *ADR 2009* [online]. [cit. 2009-12-27].
Dostupný z: < http://www.mdcz.cz/cs/Silnicni_doprava/Nakladni_doprava/adr/ADR+2009+-+ke+stažení/ >
- (5) KREJČÍ, L. Přeprava nebezpečných věcí silničními tunely dle mezinárodní dohody ADR. *Doprava*, 2009, roč. 51, č. 4, s. 29 – 31. ISSN 0012-5520.
- (6) *LTS Truckershop* [online]. [cit. 2009-12-25].
Dostupný z: < <http://www.truckershop.cz> >
- (7) *Značky pro látky ohrožující životní prostředí* [online]. [cit. 2009-12-25].
Dostupný z: < <http://reamos.cz/eshop/Znacky-pro-latky-ohruzujici-zivotni-prostredi.html?cat=175> >
- (8) BROŽOVÁ, P. Rizika související s přepravou nebezpečných věcí v silniční dopravě, *Perner's Contacts* 2008, roč. 3, č. 3, s. 4 – 7. ISSN 1801-674X.
- (9) *Dopravní značky* [online]. [cit. 2009-12-29].
Dostupný z: < <http://www.dopravni-znacky.net> >
- (10) *DEKRA Automobil a.s.* [online]. [cit. 2010-05-01].
Dostupný z: < <http://www.usmd.cz> >
- (11) *SDRUŽENÍ ČESMAD BOHEMIA* [online]. [cit. 2010-05-01].
Dostupný z: < <http://www.prodopravce.cz> >

- (12) *Centrum dopravního výkumu, v.v.i.* [online]. [cit. 2010-05-01].
Dostupný z: < <http://www.cdv.cz> >
- (13) *Ministerstvo dopravy České republiky* [online]. [cit. 2010-04-30].
Dostupný z: < <http://www.mdcr.cz> >
- (14) *M KONZULT s.r.o.* [online]. [cit. 2010-05-01].
Dostupný z: < <http://www.mkonzult.cz> >
- (15) PALKOSKA, V. *ADR bezpečná doprava nebezpečných věcí po silnici*. Praha: Bertelsmann Media, 1999. 262 s. ISBN: není
- (16) DOŠEK, J. – KOKEŠ, J. *ADR 2007 část 4 – 9*. Praha: Ústav silniční a městské dopravy, 2007. 1118 s. ISBN: není
- (17) *The Chartered Institute of Logistics & Transport* [online]. [cit. 2010-05-07].
Dostupný z: < <http://www.cilt.ie> >
- (18) *NorthWest Training Centre* [online]. [cit. 2010-05-07].
Dostupný z: <<http://www.nwtc.ie/userfiles/file/ADR%20Booking%20Form%202009.pdf>. >

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 – Návrh Karty jízd.....	49
Obrázek č. 2 – Návrh osvědčení o školení řidičů pro třídy 1 a 7	52

SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka č. 1 – Třídy nebezpečných věcí	12
Tabulka č. 2 – Obalové skupiny	16
Tabulka č. 3 – Označení druhů obalů	18
Tabulka č. 4 – Označení druhů materiálů obalů	18
Tabulka č. 5 – Identifikační čísla nebezpečnosti	24
Tabulka č. 6 – Nabídka Sdružení ČESMAD BOHEMIA (školení řidičů).....	32
Tabulka č. 7 – Nabídka DEKRA Automobil a.s. (školení řidičů).....	33
Tabulka č. 8 – Nabídka M Konzult (školení řidičů).....	34
Tabulka č. 9 – Nabídka Centra dopravního výzkumu, v.v.i (školení řidičů)	35
Tabulka č. 10 – Společnosti provádějící školení řidičů v Irsku.....	36
Tabulka č. 11 – Ceny školení řidičů v Irsku.....	37
Tabulka č. 12 – Poplatky za zkoušky v Irsku	38
Tabulka č. 13 – Porovnání školení řidičů v České republice a Irsku	38
Tabulka č. 14 – Nabídka Sdružení ČESMAD BOHEMIA (bezpečnostní poradci).....	42
Tabulka č. 15 – Nabídka M Konzult (bezpečnostní poradci).....	43
Tabulka č. 16 – Nabídka DEKRA Automobil a.s. (bezpečnostní poradci).....	44
Tabulka č. 17 – Nabídka Centra dopravního výzkumu v.v.i (bezpečnostní poradci)	45
Tabulka č. 18 – Požadavky na řidiče tříd nebezpečnosti 1 a 7	48
Tabulka č. 19 – Požadavky na složení zkoušky	51
Tabulka č. 20 – Návrh cen za jednotlivá školení.....	53

SEZNAM ZKRATEK

ADR	Accord Dangereuses Route (Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí)
ČSSR	Československá socialistická republika
EHK OSN	Evropská hospodářské komise Organizace spojených národů
DPH	Daň z přidané hodnoty
v.v.i	Vědecko výzkumná instituce

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Podtřídy třídy 1 nebezpečných věcí

Příloha B – Vzory bezpečnostních značek dle ADR

Příloha C – Osvědčení o schválení vozidel pro přepravu nebezpečných věcí

Příloha D – Dopravní značky B 18 a B 19

Příloha E – Výstražné oranžové tabulky pro vozidla ADR

Příloha F – Kategorie tunelů

Příloha G – Osvědčení o školení řidičů přepravujících nebezpečné věci

Příloha H – Osvědčení o odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí po silnici

PŘÍLOHY

Příloha A – Podtřídy třídy 1 nebezpečných věcí

Podtřída	Popis
1.1	Látky a předměty nebezpečné hromadným výbuchem
1.2	Látky a předměty nebezpečné rozletem, které však nejsou nebezpečné hromadným výbuchem
1.3	Látky a předměty nebezpečné prudkým ohněm, s malým nebezpečím od tlakové vlny nebo rozletu nebo oběma těmito účinky, které ale nejsou nebezpečné hromadným výbuchem
1.4	Látky a předměty, které v případě jejich zážehu nebo vznícení během přepravy vykazují jen malé nebezpečí výbuchu
1.5	Velmi necitlivé látky, schopné hromadného výbuchu, které jsou tak necitlivé, že pravděpodobnost jejich počinu nebo přechodu hoření v detonaci je při běžných podmínkách přepravy velmi nízká
1.6	Extrémně necitlivé předměty, které jsou nebezpečné hromadným výbuchem

Příloha B – Vzory bezpečnostních značek dle ADR

Značka	Popis
	Nebezpečí třídy 1 - Výbušné látky a předměty, podtříd 1.1, 1.2 a 1.3
	Nebezpečí třídy 1 - Výbušné látky a předměty, podtřídy 1.4
	Nebezpečí třídy 1 - Výbušné látky a předměty, podtřídy 1.5
	Nebezpečí třídy 1 - Výbušné látky a předměty, podtřídy 1.6
	Nebezpečí třídy 2 - Plyny, hořlavé plyny
	Nebezpečí třídy 2 - Plyny, nehořlavé plyny, netoxické plyny
	Nebezpečí třídy 2 - Plyny, toxické plyny
	Nebezpečí třídy 3 - Hořlavé kapaliny
	Nebezpečí třídy 4.1 - Hořlavé tuhé látky, samovolně se rozkládající se látky a znečítlivělé tuhé výbušné látky

	<p>Nebezpečí třídy 4.2 - Samozápalné látky</p>
	<p>Nebezpečí třídy 4.3 - Látky, které při styku s vodou vyvíjejí hořlavé plyny</p>
	<p>Nebezpečí třídy 5.1 - Látky podporující hoření</p>
	<p>Nebezpečí třídy 5.2 - Organické peroxidy</p>
	<p>Nebezpečí třídy 6.1 - Toxické látky</p>
	<p>Nebezpečí třídy 6.2 - Infekční látky</p>
	<p>Nebezpečí třídy 7 - Radioaktivní látky</p>
	<p>Nebezpečí třídy 8 - Žíravé látky</p>

	Nebezpečí třídy 9 - Jiné nebezpečné látky a předměty
 	Značka pro látky, které ohrožují životní prostředí

Příloha C – Osvědčení o schválení vozidel pro přepravu nebezpečných věcí

OSVĚDČENÍ O SCHVÁLENÍ VOZIDEL PRO PŘEPRAVU NĚKTERÝCH NEBEZPEČNÝCH VĚCÍ CERTIFICATE OF APPROVAL FOR VEHICLES CARRYING CERTAIN DANGEROUS GOODS			
Toto osvědčení potvrzuje, že níže uvedené vozidlo splňuje podmínky Předepsané Evropskou dohodou o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR).			
1. Osvědčení č.	2. Výrobce vozidla:	3. Identifikační číslo vozidla:	4. Registrační značka (existuje-li):
5. Název a obchodní adresa dopravce, uživatele nebo vlastníka:			
6. Popis vozidla: ¹			
7. Označení vozidla podle 9.1.1.2 dohody ADR: ²			
EX/II	EX/III	FL	OX AT
8. Zpomalovací brzdový systém: ³			
☐ Nevztahuje se ☐ Účinnost podle 9.2.3.3 dohody ADR je dostatečná pro celkovou hmotnost dopravní jednotky _____ t ⁴			
9. Popis nesnímatelné(ých) cisterny(en)/bateriového vozidla (jsou-li):			
9.1	Výrobce cisterny:		
9.2	Schvalovací číslo cisterny/bateriového vozidla:		
9.3	Výrobní sériové číslo cisterny/identifikace článků bateriového vozidla:		
9.4	Rok výroby:		
9.5	Kód cisterny podle 4.3.3.1 nebo 4.3.4.1 dohody ADR:		
9.6	Zvláštní ustanovení podle 6.8.4 dohody ADR (pokud jsou použitelná):		
10. Nebezpečné věci schválené pro přepravu:			
Vozidlo splňuje podmínky požadované pro přepravu vyjmenovaných nebezpečných věcí ve vozidle označeném v předchozím bodu 7.			
10.1	V případě vozidla EX/II nebo EX/III ³	☐ věci třídy 1 včetně skupiny snášlivosti J ☐ věci třídy 1 kromě skupiny snášlivosti J	
10.2	V případě cisternového vozidla/bateriového vozidla ³ ☐ smějí být přepravovány pouze látky dovolené podle kódu cisterny a jakýchkoli zvláštních ustanovení uvedených v předchozím bodu 9 ⁵ nebo ☐ smějí být přepravovány pouze dále uvedené látky (třída, UN číslo, a pokud je to nezbytné, obalová skupina a oficiální pojmenování látky):		
Smějí být přepravovány pouze látky, které nejsou náchylné nebezpečně reagovat s materiály nádrže, těsnění, výstroje a ochranných povlaků, pokud jsou použity.			
11. Poznámky: Remarks:			
12. Platné do:		Razítko vydávajícího orgánu	
		Místo, datum, podpis	

¹ Podle definicí motorových vozidel a přípojných vozidel kategorií N a O, jak je uvedeno v příloze 7 Souhrnné rezoluce o konstrukci vozidel (R.E.3) nebo v Directivě 97/27/EC

² Nehodící se škrtněte

³ Příslušné označte

⁴ Uveďte příslušnou veličinu. Veličina 44 t neomezuje "registrační / provozní dovolenou celkovou hmotnost" uvedenou v registračním(ch) dokumentu(ech).

⁵ Látky podle kódu cisterny uvedeného v předchozím bodě 9 nebo podle jiného kódu cisterny dovolené podle pořadí v 4.3.3.1.2 nebo 4.3.4.1.2, se zřetelem ke zvláštnímu(m) ustanovení(m), jsou-li.

13. Prodloužení platnosti:

Platnost prodloužena do

Razítko vydávajícího orgánu, místo, datum, podpis:

POZNÁMKA: Toto osvědčení musí být vráceno vydávajícímu orgánu, je-li vozidlo vyřazeno z provozu, v případě změny dopravce, uživatele nebo vlastníka uvedeného v bodě 5, po uplynutí doby platnosti a při významné změně podstatných charakteristik vozidla.

Příloha D – Dopravní značky B 18 a B 19

Dopravní značka B 18:
Zákaz vjezdu všech vozidel
přepravujících nebezpečný
náklad

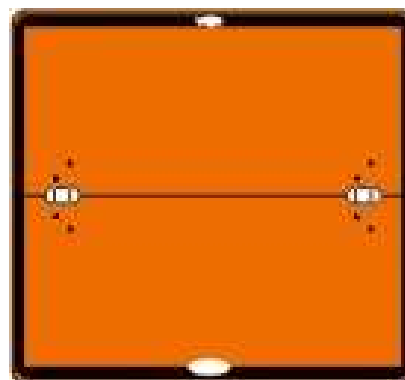

Dopravní značka B 19:
Zákaz vjezdu všech vozidel
přepravujících náklad, který
může způsobit znečištění vody

Příloha E – Výstražné oranžové tabulky pro vozidla ADR

Výstražná oranžová tabulka
s identifikačními čísly (otáčecí)

Výstražná oranžová tabulka
prázdná (skládací)

Příloha F – Kategorie tunelů

Kat. tunelu	Popis
A	Žádná omezení pro dopravu nebezpečných věcí
B	Omezení pro nebezpečné věci, které mohou vést k velmi silnému výbuchu
C	Omezení pro nebezpečné věci, které mohou vést k velmi silnému výbuchu, silnému výbuchu nebo úniku toxické látky
D	Omezení pro nebezpečné věci, které mohou vést k velmi silnému výbuchu, silnému výbuchu, velkému úniku toxické látky nebo velkému požáru
E	Omezení pro všechny nebezpečné věci jiné než nebezpečné věci s UN číslem 2919, 3219,3331 a 3373.

Příloha G – Osvědčení o školení řidičů přepravujících nebezpečné věci

4
Pouze pro účely vnitrostátních předpisů
For national regulations only

ADR

**OSVĚDČENÍ O ŠKOLENÍ ŘIDIČŮ VOZIDEL
PŘEPRAVUJÍCÍCH NEBEZPEČNÉ VĚCI**

**TRAINING CERTIFICATE FOR DRIVERS
OF VEHICLES CARRYING DANGEROUS GOODS**

v cisternách 1) jinak než v cisternách 1)
in tanks 1) other than in tanks 1)

Osvědčení č.
Certificate No. **19763**

Rozlišovací značka vydávajícího státu: CZ
Distinguishing sign of issuing State: CZ

Platné pro třídu(y) 1) 2)
Valid for class(es) 1) 2)

v cisternách in tanks	jinak než v cisternách other than in tanks
2	2
3	3
4.1	4.1 4.2 4.3
5.1	5.1 5.2
6.1	6.1 6.2
8	8
9	9

do (datum) 3) 10.7.2013
until (date) 3)

1) Nehodící se škrtněte
Strike out what does not apply

2) O rozšíření platnosti na jiné třídy, viz stranu 3
For extensions to other classes, see page 3

3) O prodloužení platnosti, viz stranu 2
For renewal, see page 2

2

Příjmení
Surname

Jméno
First name(s)

Datum narození
Date of birth

Státní příslušnost
Nationality Česká republika

Podpis držitele
Signature of holder

Vydáno kým
Issued by MD ČR

Datum
Date 30.6.2008

Podpis 4)
Signature 4)

Prodlouženo do
Renewed until

Kým
By

Datum
Date

Podpis
Signature

3

Platnost rozšířena na třídu(y) 5)
Extended to class(es) 5)

v cisternách
in tanks

1	
2	
3	
4.1 4.2 4.3	Datum
5.1 5.2	Date
6.1 6.2	
7	Podpis a razítko
8	Signature and stamp
9	

Jinak než v cisternách
Other than in tanks

1	
2	
3	
4.1 4.2 4.3	Datum
5.1 5.2	Date
6.1 6.2	
7	Podpis a razítko
8	Signature and stamp
9	

4) a/nebo razítko orgánu vydávajícího osvědčení
and/or seal (or stamp) of issuing authority

5) Nehodící se škrtněte
Strike out what does not apply

Příloha H – Osvědčení o odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu
nebezpečných věcí po silnici

OSVĚDČENÍ o odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí		
<i>Certificate</i> of training as safety adviser for the transport of dangerous goods		
Osvědčení č.: Certificate No:		
Poznávací značka státu vydávajícího osvědčení: Distinguishing sign of the State issuing the certificate:		
Příjmení: Surname:		
Jméno(a): Forename(s):		
Datum a místo narození: Date and place of birth:		
Státní příslušnost: Nationality:		
Podpis držitele: Signature of holder:		
Platné do _____ pro podniky, které přepravují nebezpečné věci, a pro podniky, které provádějí nakládku nebo vykládku spojené s touto přepravou:		
Valid until _____ for undertakings which transport dangerous goods and for undertakings which carry out related loading or unloading:		
po silnici by road	po železnici by rail	po vnitrozemské vodní cestě by inland-waterway
Platné pro třídy nebezpečných věcí: Valid for classes of dangerous goods:		
Vydáno kým: Issued by:		
Datum: Date:	Podpis: Signature:	
Prodlouženo do: Extended until:	Kým: By:	
Datum: Date:	Podpis: Signature:	